

Miként lehet szép női kebelt elérni.

A kebel szépsége a női hájak egyik legelőkelőbbje, melynek adományozásában a természet nem mindig igazán gazdag...

J. RATIE, Pharmocien, 5 Passage Verdau, Paris. Haktar Ausztria-Magyarorszag. Utcare. Budapest. Török József gyógyszer. Király-ut. 12.

Kitüntetve. Alapítva 1879-ben. EMKE-levelepapír mindenütt kapható!

karácsonyi ajándék

egy életmórnak arcképe, mert örök bocsánat és egy szerencsés szobalakk, továbbá előnyös nass...

Bodascher Siegfried, kintteltet arcképek, festészet műintézet. Bécs, II., Praterstrasse 61.

EMKE datu!

EMKE-papír, levelepapír vegyetek! Ha rá néztek, fellobog a szívetek. Magyar fiúk, magyar lányok, tudjátok...

FÖLDVÁRY IMRE, Budapest,

főrfidivat raktára Kossuth Lajos-u. 18. és Kerepesi-út 9. Ajánl angol eyinder, divatos kemény és puha kalapot...

HÖLGYEIM! Csak egyszer próbálékpen rendeljék meg a családtagjait, valódi angol szepítő szert, Ugorka-tejet...

Svájezi óra-ipar.

Most csak 16 korona Szakértőknek, tisztelőknek, postai, vasúti és rendőrségi viselőknak, és mindazoknak, kinek jó órára van szüksége...

VASÁRNAPI UJSÁG

50. SZÁM. 1901. BUDAPEST, DECEMBER 15. 48. ÉVFOLYAM.

Előfizetés feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJONSÁGOK (a Világkronikával) együtt...

A női szépség elősegítése, tökéletesítésére és fenntartására legkiválóbb és leghatásosabb

MARGIT-CREME,

mely végyszia, sem higanyt, sem ólomot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan. Ezen világírú arckrém...

Legkedveltebb, legjobb hajfestőszer a

MELANOGENE

fekete és barna színben. Ezen kintő és ártalmatlan készítménnyel haját, szakát, bajszát pár perc alatt feketére vagy barnára lehet festeni...

Advertisement for Brauswetter János, featuring a watch illustration and text: MAGYARON ELSŐ LEGNÁYÓBB ÉS LEGJOBB NÉVŰ ÓRAÜZLETE...

Advertisement for Piperesszappant, featuring a heart-shaped logo and text: 5 koronáért piperezszappant...

Advertisement for Richter-Féle Horgony-Kőépítőszekevény, featuring an illustration of a child and text: Köztudomású, hogy a Richter-féle Horgony-Kőépítőszekevény...

Advertisement for Crème de Fançon, featuring a heart-shaped logo and text: CRÈME DE FANÇON a 3 sziv védelemmel...

A golyva gyógyítása.

Nevezetes felfedezés, melylyel ez a veszélyes és elesítő baj fájdalom, műlet és kellemetlenség nélkül gyógyítható lesz.

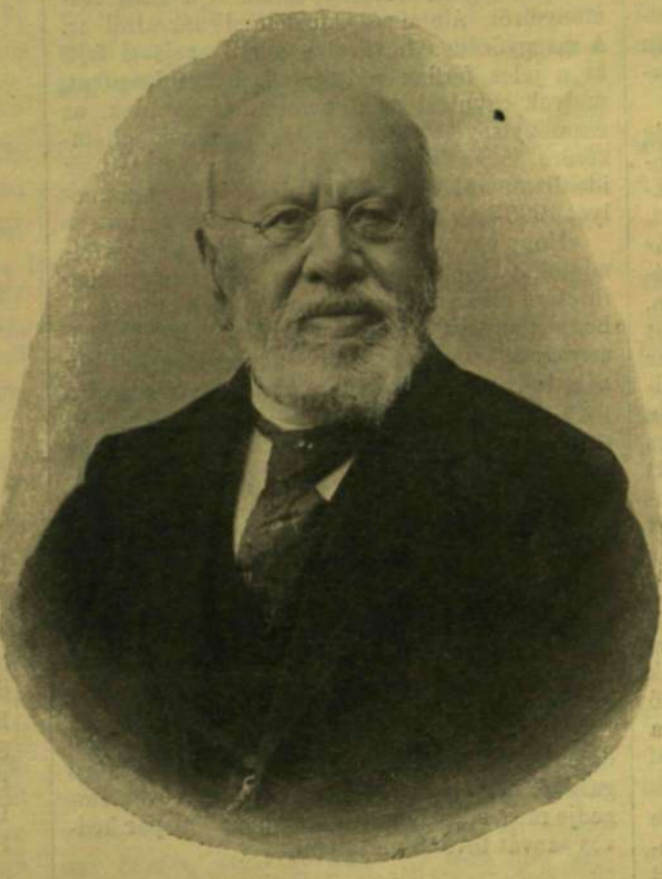
Brown Lillian urno, ki 22 évi szenvedés után golyvabetegségéből teljesen kigyógyult. ki-erlett felismerése vele és meggyőződjének, hogy a golyva bajjalom, veszély és műlet, vagy bármely kellemetlenség nélkül otthon gyógyítható...

TÓTH LŐRINCZ.

A KISFALUDY-TÁRSASÁG a napokban fogja ünnepelni a nyolcvanhét éves Tóth Lőrinczet, tagságának 60-ik évi fordulóján.

Tóth Lőrincz 1814 december 17-én született Révkomáromban, mint egy református lelkész-család egyetlen fia.

Nagyobb munkásságot először a drámaírás terén fejtett ki. Őt is, mint annyi jelesünket, magával ragadta az akkori idők felbuzdulása a magyar drámairodalom és színpad fellendítése érdekében.

Tóth Lőrincz

«A méreg»; fordításokkal Sheridantól («A rágalom iskolája»), Seribetől («Kénytelen király»), «A rágalom»); s végül színi bírálatokkal is.

demokratikus áramlata is hangot talált benne néhány népdallal, melyek közül a «Tisza partján van egy hajó kikötve» címűt ma is szeretik énekelni a hazában.

Tehetsége szoros összeköttetésbe hozta Fáy Andrásal s körével, s ez nagy hatással volt fejlődésére; 1836-ban az Akadémia levelező tagjává választotta s a játekészini választmányban adott neki munkakört.

1839/40-ben tette meg hét hónapig tartó külföldi útját Gorove Istvánnal, a későbbi miniszterrel. Ez útról számol be az 1844-46-ig hat füzetben megjelent «Úti tárcák»-ban, melyek szellemének minden behatás iránt való fogékonyaságát mutatják.

1840-ben elhagyta váltójegyzői állását, résztvett a pozsonyi országgyűlésen, mint több távollevő főrend követe. Tudósításokat küldött a tanácskozáskorokról megbízóinak és a lapoknak, előbb a «Jelenkor»-nak, majd Kossuth «Pesti Hirlap»-jának s ez irányú mindinkább szélesedő köri működése érdekében valóságos kis íródat szervezett, melyben vezetése alatt számos jeles munkatárs működött.

Barabás Miklós 1854. évi rajza.

TÓTH LŐRINCZ.

lésen szülővárosának képviselője, majd tanácsos a Vukovics Sebő igazságügyi miniszternek. Világos után fogságot szenvedett az Új-épületben; s az akkor már bukófélben volt Haynau halálra ítéltette, de nyomban meg is kegyelmezett neki.

Pestre internálva, az ügyvédkedéstől 1854-ig eltöltve, teljes buzgósággal adta magát a jogi irodalmi munkásságnak, melyet már a 40-es években megkezdett s élete alkonyáig folytatott. Működése e téren rendkívül jelentőséggel bír. Már a 40-es években közreműködött törvénykezési reformjában, a joggyegetlenség kivívásában, jogi műveltségünk magyarosításában. Részt vett Werbőczy fordításában, buzgólkodott a magyar ügyvédi állapotok javításán. Az elnyomás éveiben törvénytervezéseket szerkesztett s hirdette a jogfolytonosság elvét. Munkás tagja volt az 1861-iki országgyűlési értekezletnek, dolgozott később régi törvényeink helyreállításán s modern irányban való továbbfejlesztésén, volt kodifikátor s küzdött perrendtartásunknak a szóbeliség, közvetlenség és nyilvánosság elvére való fektetésén.

Széleskörű munkásságáért 1856-ban rendes tagjai közé választotta az Akadémia, melynek már 1853-tól pénztárnoka volt: a palotára való országos gyűjtés idején. «Szívében hordozta pénztárunk kulcsait» — mondotta róla gróf Dessewffy Emil.

1856-ban újra a nyilvánosság küzdőterére lépett, mint a csákvári kerület Deák-párti képviselője az országgyűlésen. 1867-ben Horvát Boldizsár miniszteriumában a kodifikáló osztály főnöke lett; a Kuria megalakulásakor annak bírja, majd később tanácselnöke, mely diszes állásáról 1894-ben mondott le, szeméinek gyöngülése miatt. A következő évben a főrendiház tagjává nevezte ki a király.

Tudós munkája közben is sokszor visszavisszatért a költészethez. Erről tanuskodik mintegy 500 epigrammája, melyeket félszázados írói jubileumán, 1882-ben bocsátott közzé egy kötetben «Méhek» czímmel. Életének tanulságait, a munkában, tudományos kutatásban, az élet jelenségeinek megfigyelésében szerzett életbölcsöségét tárja elénk szelleme ez apró, játékos termékeiben, melyek hol szelíd gúnynyal mutatnak rá az emberi lélek, a társadalmi élet ferdeségeire, kicsinyes hiúságaira, hol komolyabb hangon keresik az igazi boldogság forrásait.

Lelkének nemessége, szívének jósága s a benne élő emberszeretet talál kedves kifejezést e klasszikai méretű kis versekben, melyek epigramma-irodalmunkban kiváló helyet foglalnak el. Az epigramma iránti szeretet később is megmaradt nála. A «Méhek» megszületett 1882 óta. A Kisfaludy-Társaság évlapjaiban azóta is számos kedves epigrammája jelent meg.

Az elhunyt jelesek érdemei iránti kegyelet volt forrása legmaradandóbb műveinek: emlékbeszédeinek. Kisebbségben elhunyt íróink (Garay, Fáy, Szemere Miklós), legnagyobb részükben államférfiak, jogi életünk jelesei, bírótársai (Zádor, Bertha, Fogarasi, báró Sina, Felsőbükki Nagy Pál, Zsivora, Tanárky, Vajkay, Zlinszky, Majláth György s végül Horvát Boldizsár) felett tartotta azokat s az Akadémia és Kisfaludy-Társaság évkönyveiben jelentek meg. Összegezve — irodalmunk kárára — még nincsenek. E művei nemcsak kegyeletes visszaemlékezések, hanem kútfői becű monografiák irodalmunk és jogtudományunk történetéhez. Megvan a fontosságuk irodalmi szempontból is: formájuk szépségénél, de különösen szellemüknek emelkedettségénél fogva.

Tóth Lőrincz nemes lelke egész mélyében feltárul e lapokon előttünk, mikor ifjú kora eszményeiről, álmái és küzdelmei társairól ír. A meggyőződés hevével s a stil erejével fejti ki a jeles férfiak pályájából a tanulságokat, melyek egyuttal az ő nemes felfogásának, az eszményiségért hevülő világnézetének jellemzésére is szolgálnak. Nyílt vallomást tett ez idealizmusról legutolsó emlékbeszédeiben, melyet 1900-ban Horvát Boldizsár felett tartott.

«Hogy egy nemzet el ne süllyedjen s nagy feladatokat végezheszen, nemes idealizmus meleg ihletére első sorban van szüksége. Ki hinné el, hogy nagyokat lehet szeretni egy kapzsi, anyagiságra merült, önző nemzedékkel, mely nem tud eseményekért lángolva lelkesülni, díjra nem számítva dolgozni, hinni, remélni s ha kell nélkülözni, szenvedni és meghalni is, mint az 1848/49-iki nagy kor hősei s a századok mindama nagy emberei, kik a «reformátor» nevet kiérdemelték?»

Ki ne ismerné Béranger «jó öreg aggastyánját», ki a derült öregség bájával múlt időkről újakat mesél a fiúknak, kikhez hozzájuk illik ifjan maradni szívvel. Ilyen a mostani, fiatal látogatójának órákig élénken regélő Tóth Lőrincz. Panaszokdík ugyan memóriája gyöngüléséről, de ez csak afféle sopánkodás, mint a tele-csűrű gazdáé, hogy sohase ért jó termésű évet. Engedje meg, édes Lenczi bácsi, hogy egy pár kedves szavát tovább meséljem.

Gyermekéveiben Kisfaludy Sándor volt legkedvesebb költője. Édesanyja ajkáról szerette meg őt. A zsámolyon ott ülvén előtte, odaadó gyönyörűséggel hallgatta a «Szerelmeket», regéket zengeni az ő sajátos kedves hangján, mely dallamosan, majd fönn lebegett, majd könnyedén szállott alá, mint a Himfy-versszakok kecses hullámú menete.

Írói nevelése, pályájának irányítása Fáy András nevéhez fűződik. «Neki köszönök — mondá — ebben a legtöbbet; az ő oltáráról hoztam az első szikrát, körében töltöttem ifjúságomnak azt a legfogékonyabb részét, mely épen ezért elhatározó fontosságú egész életünkre. Mily lelkes magyar társaság volt az az akkori német Pesten... Van-e olyan most a

magyarban?! Az volt az igaz barátság aranykora.»

Merengve emlékezett a «Szívhangok» szerelmes verseiről.

— Somogyi Marie... Hozzá írtam azokat a szerelmes verseket. Rajongásomban jellegűl az imádságot írtam elébük: «Ave Maria, gratia plena». A cenzor felháborodva törölte ki e «blasphemiát» s úgy kapta aztán a könyv kölcséből vett jelmondatát: «Szíveket ragadni égi miv!»

Bajza arra buzdította a magyar multat dramatizáló s a jogtudományal kitűnő élelművészzel foglalkozó ifjút, hogy legyen történetíróvá. Ebben valóban egyesülnie kell az ésszemű, nagy kritikai érzékű tudósoknak a multat személyeiben és eseményeiben megeleveníteni, újra éltetni tudó művészzel. Az igazi nagy történetírók mind ilyenek is voltak.

Nem lett ugyan azzá, de életének s történelmi fontosságát s írt forrásműveket a történetírásnak emlékbeszédeiben.

Még most is dolgozik. Tollba mondja, részben maga írja, szép betűivel, történelmi kommentárját Batthyány Kázmér kiadandó emlékirataihoz, melyeket már lefordított angolból. A becses memoire lapjain végig lobogó szenvedély tüzét magyarázza, részben mérsékli a hozzájuk fűzött jegyzetekkel.

Nyújtsa az ég e 87 évvel is nem tehetetlenségén kesergő, hanem a munkálódás gyönyörűségét élvező boldog aggságnak idejét, gyermekei, unokái szerető körében, még igen-igen hosszúra!

Dr. Várdai Béla.

TÓTH LŐRINCZ KÖLTEMÉNYEIBŐL.

ALICE UNOKÁM EMLÉKKÖNYVÉBE.

1900.

Kedves kis unokám, félvak szemem fénye!
Édes szülőidnek viruló reménye!
Áldásom nyissa meg szép emlékkönyvedet
S áldásom kísérje egész életedet.
Ne felejtse el soha, a mit hevenyében
Ide jegyzett a toll nagyapád kezében:
Kötelességérzet legyen útvezetőd,
Ez borítson éléd fölött biztos tetőt!
Boldogságod ne a külsőségben keresed,
Hazáid s családotad meleg szívvel szeresd.
Elmédek, szívednek kincseit neveljed,
Melyen jót téved, a napot ünnepeled.
Így lehetsz a háznak díze s büszkesége,
Fénysugárt hintvén rád lelked nemessége.

A «MÉHEK»-BŐL.

1882.

Három rőthaju fű együtt, egymásra se nézve,
Szót sem váltva mozog; sejtethed, angolok ők.
S más háromra ha lelsz, kik fenn dícekedve
tüzelnek,
S élezt szórnak: ezek franc telivér kakasok.
Két pap s egy koldús, s ettől az kér alamizsnát
S lottriba rakja, ha kap: hidd el, olasz trinitás.
Háromból kettő ha tanácsos, s harmadik azzá
Lenni eped: tudós németek, apjuk is az,
Hol három perel és a ketteje közte bukott úr
S egy uzsorás: im ezek drága hazámfiak.

A ROKONOK.

Irtá Vértési Arnold.

Devecsery Lajos miniszteri tanácsos izgatottan sétált föl s alá a keleti pályaudvar peronján. Néha-néha komor, kémlelő pillantást vetett maga körül, vajjon nem látja-e valami ismerős? De nem vett észre senkit. A roppant nagy üvegcsarnokban alig lézengett egy-két ember, a kik szintén vártak valakit.

Már tíz perce múlt, hogy a predeáli vonatnak meg kellett volna érkezni. Isten tudja, miért késik? A méltóságos úr egyre türelmetlenebb lett. A hideg szél cudarul végig fűtül

Bezerédi Gyula: Világosnál.

Zemplényi Tivadár: Kertben.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT TÉLI KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

itt a csarnokon; de a váróterembe nem akar bemenni ő méltósága. Valaki lehetne ott, a ki ismeri s ő méltósága nem óhajt szemtanukat a mai találkozásához.

Otthon azt mondta feleségének, hogy a kaszinóba megy. A gentry-kaszinóba tudniillik, melynek tagja a miniszteri tanácsos úr. Valami barátságos értekezlet lesz ott. Lehet, hogy vacsorára is ott marad, nem várják otthon.

Nem szeretné, ha megtudná a felesége, hogy itt járt s kiket várt. Nagyon büszke asszony. Ő méltóságának igazán nagy boszúság ez a mai este, de a kénytelen volt kijönni, másképp botrány lett volna belőle.

Az ördög bűjt bele abba a vén esacsiba, hogy most neki föl kell jönni. Eddig egész életén át nem jutott eszébe és most egyszerre megszállta a nagy buzgóság s nem nyughat otthon. Még a feleségét is magával czipeli. Hiába irt nekik két levelet is ő méltósága, hogy ne fáradjanak föl ebben a csúnya, hideg őszi időben, inkább alkalomadtán tavasszal majd lerándul talán hozzájuk Erdélybe ő méltósága.

Hiába ijesztgette, hogy még megbetegszene, nem olyan öregeknek való már az ilyen hosszú utazás. Nem lehetett a bácsit semmiképp visszatartani. Feljön ő, ha addig él is. Látni akarja ő még egyszer az ő kedves Lajos öcsését, a kit már huszonhárom éve hogy nem látott.

— Tudod, öcsém, — írta nagy girbe-gurba betűkkel s olyan ortografiával, a milyen afféle egyszerű kisvárosi mesterembertől kitelhetett, — ilyen idős korában már könnyen elszólyhatja az embert az Úristen s nem akarnék meghalni, hogy ne lássalak téged meg a kedves feleségedet, meg a gyerekeidet.

No csak az kellene még, — gondolta magában Devecsery Lajos miniszteri tanácsos úr. Szép meglepetés lenne. Inkább a föld alá süllyed, mintsem oda álljon a felesége elé s bemutassa neki: Drevesik Antal nagybátyám, bodnár mester.

Bodnár mester Erzsébetvároson. És Drevesik.

Úgy ám: Drevesik. Abból lett a Devecseri. Az y-t már ő maga ragasztotta hozzá. És ezt most mind magyarázza meg a feleségének, annak a gögös, előkelő hölgynek.

Átkozott dolog, hogy az embernek ilyen rokonsága van s így kell aggodni, hogy valamiképp távol tartsa őket. Ő méltósága jó ember és nem akar senkit megbántani, de neki se szerezenek kellemetlenséget.

És itt ácsorogni sem valami multság. Br, milyen hideg van! Hát soha sem fog már megérkezni az a vonat?

Végre mégis bedöcögött. A prűszkölő gép megállt, a kocsi kitérőből kitérőülnek az emberek. Sok az utas és a méltóságos úr fél, hogy nem ismeri meg ebben a tömegben a bácsit. Huszonhárom év óta nem látta, azóta nagyon megöregedhetett, megváltozhatott. Tyhű, az lenne a szép história, ha itt hiába ácsorogott volna s elszalasztaná őket, a bácsiók meg azalatt egyenesen a lakására mennének!

Olyan ideges remegés szállta meg a méltóságos urat, hogy még a szeméi is kápráznak belé. Már az utasok nagy része elhaladt mellette, csak még egy-két harmadik osztályú utas czipedik kifelé a táskáival, tarisznyáival. Akkor egy öregecs, kopottas pár, egy férfi meg egy asszony, a kik habozva nézegetnek szét, kerül sorra.

— Ezek lesznek, — gondolja a méltóságos úr. Úgy rémlik neki, mintha rá ismerne az öreg emberre. Az is ő reá mereszi a szemét s ritkás harsa bajusza alatt mosolygásra húzódik a szája, de nem meri megszólítani a fényes cilindert kalapos urat. Hát ha mégsem az ő Lajos öcsése?

Ő méltósága szólalt meg először:

— Anti bácsi?

— Az vagyok, Lajoskám, szentem, az hát, az Anti bácsi, — tört ki a nagy öröm az öreg emberből.

Az öreg asszony elrészkenyűlve törülgette a szemét.

Aztán nagy ölelgetés, csókolózás következett. Hatalmas czuppanós csókok. A méltóságos úr alig bírt kiszabadulni a kezeik közül.

— Siessünk, — szolt elfojtott boszúsággal.

S intett egy vasúti szolgának, hogy vegye el a táskákat. Az öreg azonban nem akarta kiadni a kezéből:

— Elbirom én magam is, Lajoskám.

Csak mikor a felesége dorgálón pillantott rá, akkor jutott eszébe, hogy ejnye, ejnye, hisz ez nem is illik, magának czipelni a táskákat, mikor az öcsésével megy, a ki olyan nagy úr.

Végre beültek a bérkocsiába. A néni a gyerekekről kezdett kérdezősködni meg a Lajos feleségéről.

— Úgy örülök már nekik, hogy láthatom.

Egy kis finom székely pogácsát is hozott nekik; itt van egy asztalkendőbe bekötve.

A méltóságos úr köhéscelt. A gyerekek? Jaj, bizony a gyerekekkel nagy a baj. Kettő beteg fekszik és az anyok is nagy beteg.

— Szegény lelkeim, — sopánkodott a néni. — Hát aztán mi a bajuk?

— Difteritisz. Nagyon veszedelmes. Isten tudja, hogy végződik!

— Ápolni fogom én őket, — ajánkozott a néni. — Tudok én bálni a beteggel.

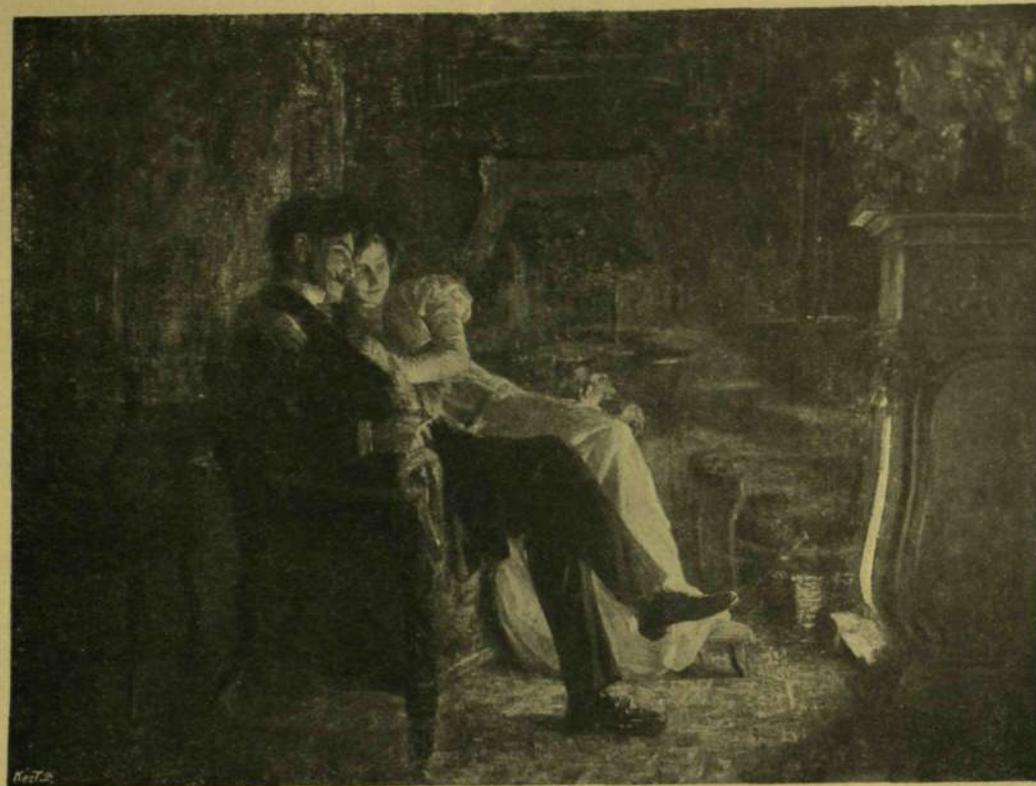
— De tud ám, — erősítette a bácsi is. — Hej, milyen jó, hogy épen most jöttünk.

A méltóságos úr azonban ellentmondott: — Nem, nem, azt semmiképp sem engedhetem meg. Ilyen ragályos betegségben! Mit gondol néném? Az orvos sem engedi. A feleségem is a gyerekektől kapta el.

— Nem félek én, Lajoskám, — mondta a jó asszony. — Az Úristen mindnyájunkkal szabad. Oszd mit is féltétek én ezen az én öreg életemben? Egy esztendővel korábban vagy később, mindegy az már nekem.

— De én nem engedhetem, semmiképp sem engedhetem.

A méltóságos úr már ingerült lett. Hogyne? Mikor olyan szépen kifundálta ezt a betegséget

Spányik Kornél: Otthon.

történetét s most ez a makacs öreg asszony erőnek erejével mégis oda akar menni hozzájuk.

— Nem, édes néném, én nem tehetem ki a nénit annak a veszélynek. Ez becületbeli kötelesség. Azért nem is vihetem a néniéket most hozzám s kénytelen vagyok vendégfogadóban szállásolni el, a miért bocsánatot is kérek. De ha másképp nem lehet.

A néni még próbálgatta:

— Hiszen nem hal meg az ember mindjárt, Lajoskám. Voltam én már sok ragályos beteg mellett. Aztán kinek volna az a dolga, ha nem a rokonnak, hogy ápolja szegénykéket?

A bácsi azonban közbeszólt:

— No, no, lelkem, Lajosnak is igaz van. Hátha még te is ott megbetegednél a nyakára, aztán neki kellene téged is ápolni.

A méltóságos úr még megtoldotta:

— És a felelősség, néném. Az erkölcsi felelősség. Soha sem bocsánatom meg magamnak. Folt volna a becületemen.

A néni is belátta, hogy tovább nem akaratoskodhatik. Sohajtva belenyugodott:

— Pedig úgy szerettem volna látni feleségedet meg a gyerekeket. Anti bátyád is. Ő is. Egész úton mindig azokat emlegettük.

— No majd máskor, — vigasztalta ő méltósága.

A közben az Orient-fogadóhoz ért a kocsis s a méltóságos úr kiszállt vendégeivel, kiknek számára szobát rendelt.

Szép nagy szobát nyitottak az első emeleten. A szegény vidéki mesterember alig mert belépni; megállt a küszöbön. Nagy lesz ez nekik, drága lesz ez nekik, elférnének ők egy kis udvari szobácskában is.

— De mikor az én vendégeim, — szólótt jóságosan a méltóságos úr.

Vacsorát is ő rendelt. Nagyszerű vacsorát kétféle sültet is, csemegét, finom borokat, még pezsgőt is.

— Soh' se ittam én azt, fiam, nem nekünk való az, — vallotta be az öreg bodnár mester. De a méltóságos úr erőttette:

— No, az én kedvemért, Anti bácsi.

Ő méltósága szerfölött szíves volt. Ő is velők vacsorált. Egészen megjött a kedve, hogy már nem kellett félni a rokonok látogatásától otthon.

Természetesen nem mentek le az étterembe. Itt a saját szobájokban kényelmesebb.

Peske Géza: Sok volt a jóból.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT TÉLI KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

janak a meddig kedvök tartja. A vendéglői számlát ő fizeti.

— De hiszen akkor mi is haza megyünk Lajoskám, jelentette ki Drevesik Antal.

Ők csak a Lajos kedvéért jöttek. Holnap reggel haza mennek. Örülnek, hogy az Úristen megengedte, hogy még egyszer láthatták az ő kedves unokaöccsüket. A gyerekeket és a feleségét tiszteltetik, csókoltatják.

Érzékenyen elbűsűztak. A néni sirt, a bácsi is törülgette a szemét, ámbár azt állította, hogy csak egy muslicza repült a szemébe. Átkozott musliczája!

— No Lajoskám, hát a jó Isten áldjon meg. Nagy tisztesség nekünk, hogy ilyen szívesen fogadtál. Hát csak igaz az, hogy a vér nem válik vízzé.

Mikor eltávozott ő méltósága, még azután is sokáig beszélt róla az öreg pár. Milyen derék ember, milyen kedves ember, egy cseppet sem kevély. Ma is olyan, mint mikor még kis diák korában hozzájuk jött a vakációra.

— Emlékszel még, anyjok?

Az öreg asszony nyájasan bölintgatott. Hogyne? Hogyne? Bizony megáldotta őket az Isten, a miért azt a szegény árván maradt fiút az édes apja halála után segítették. Lám milyen nagy úr lett belőle.

Másnap reggel, a hogy fölébredtek, összerakták a czókmókjokat. Az útra készültek.

— Nini, a pogácsát meg nem adtuk oda tegnap Lajoskánkknak, — szólótt az asszony.

— Ejnye no, — mondta a férfi, — már pedig azt oda kell adni. Olyan fáin omlós az, hogy akár egy hét múlva is megehetik a gyerekek.

Sokáig tanácskoztak, hogy mit csináljanak. Ilyen korán nem lehet Lajosékhoz menni. Olyan nagy úri háznál tán még a cselédek sem kelnek föl ilyen korán. Ők azonban hazamehetnek az esti vonattal. Legalább megnézik egy kicsit a várost, meg aztán hirt hallanak a gyerekekről is.

Dél felé elindultak az asztalkendőbe kötött pogácsával. Egy hordár elvezette őket a házhoz.

Kocsi állt a kapu előtt s egy magas termetű úr meg egy drága prémes köpenybe burkolt úri nő épen akkor szálltak be a kocsiba.

— Nini, — szólótt Drevesik Antal megütődve, — nem a mi Lajosunk volt az?

— Ugyan már no, — kapta föl hamar a szót a felesége; — hiszen tudod, hogy azt mondta: már korán reggel el kell neki utazni.

Drevesik Antal, a ki csak a hátát látta a kocsiba szálló úrnak, nem bizonyozott. Hanem a felesége, az nagyon jól látta, hogy ki volt, csak az urának nem akarta mondani.

Szörnyű gyanú támadt föl a szegény asszony lelkében; de isten ments, hogy az ura megtudja.

— Hallod-e, maradj te csak ide kint ezzel a jó emberrel, én majd bemegyek s beviszem a pogácsát.

Odabent a vice-házmesterné az udvart söpörgette. Drevesikné megszólította:

— Kérem szeretettel, ki volt az az úri asszonyság, a ki most Devecsery méltóságos úrral a kocsin elment?

A vice-házmesterné végignézett a bekötött fejű, falusinak látszó asszonyon; de minthogy oly szeliden és alázatosan kérdezte, hát mégis csak felelt neki:

— Hát a méltóságos asszony.

— Devecseryné?

A «Könyves Kálmán» intézet tulajdona.

Magyar-Mannheimer Gusztáv: Virágjósolat.

— Hej, csak segítse meg mindnyájokat a jó Isten. Áldja meg minden jóval. Imádkozunk is otthon értök. Ugy-e, anyjok?

időt töltött Keleten, mély benyomásokkal tért haza, s ezeket dolgozza fel életképeim. A «Csodakút» a Kelet valamelyik olyan részének alakjait mutatja, a hol arabok, szerencsének összevegyülve élnek, talán Tuniszban, Algírban. A moszlimok nagy tiszteletben tartják a kútkat, a forrásokat, melyeknek vize üdít, melyeknél a vallásos mosakodást is végezhetik. Van náluk is szent-kútak és források. Ezekhez messziről elzarándokolnak, s vizét haza viszik nagy agyagedényekben. Tornai képen ily csodakúttat látunk. Vékony sugárban csorog alá a víz a falazott forrásból. Alatta egy félig meztelen alak térdel, fejét a csorgó alá tartván, míg két fölemelt karja az imádkozásban használt mozdulatot tesz. Festői szép és a Kelet jellemző alakjait látjuk azokban a moszlimokban, kik a forrás mellett elhúzódó fal tövében ülnek, öregek, ifjak, csupasz képű szerencsének, csontos orozájú arabok, fehér szakállú törökök. Mindnyájan a forráshoz jöttek, nagy, gömbölyű edényekkel. Most pihenőt tartanak.

Zempléni Tivadar «Kertben» című képe szeretetreméltó és sok bensőséggel festett életkép. Az almafán már mosolyogva piroslik gyümölcse. Az ifjúság mosolyával és szépségével áll a fa alatt egy nyulánk, barna úri nő, a mint kötényébe szedi az almát. E kép is a festő kiváló művészetéről tesz tanubizonyosságot.

Peske Géza képe a gyermekek vidám életéből festett képei közé tartozik a «Sok volt a jóból». A gyermekek világhoz oly szorosán hozzátartozó házi állatok közül két pulykában gyönyörködik egy falusi suhancz. Derülten, a jelellettel betelve nézi, a mint két pulyka lakmározik a kosárban levő szemes tengeriből. Az egyik még kapdossa a szemeket, a him pulyka azonban már jól megszédhette a bögyét, mert rákezd berzenkedését. Kinyújtja mirigyes nya-

A «Könyves Kálmán» intézet tulajdona.

Knopp Imre: Pipacs.

— Az hát.

— Hát nem beteg?

— Van eszében.

— Hát a gyerekek? A méltóságos úr gyerekei.

Azok sem betegek?

— Nem. Hát ki mondta, hogy betegek?

— Csak úgy gondoltam.

Olyan volt, mintha kést szúrtak volna a szívébe. Megtántorodott s a falhoz kellett támaszkodnia.

A vice-házmesterné megjéjdt:

— Jézusom! Mindjárt a földre esik. Hallja, mi lelte?

— Semmi, semmi, — szólótt az bágyadtan, — csak egy pohár vizet kérnék.

S mikor megitta a vizet, odaadta a sepregető asszonynak az asztalkendőbe kötött pogácsát:

— Fogja, kérem. Talán vannak kis gyerekei, fogja, azoknak.

A vice-házmesterné bámulva nézett utána, mikor kiment a kapun.

— Na, odaadtad? — kérdezte kint az ura.

— Oda.

— Hát hogy van a szegény Lajosunk felesége meg a gyerekek?

— Hát, hát majd csak megsegíti őket az Isten. Tiszteltetek.

Drevesik Antal emberségesen megköszönte.

A MŰCSARNOKBÓL.

Az őszi kiállításból bemutatunk még néhány képet és szobrot.

Tornai Gyula a keleti élet festője. Hosszú

Tornai Gyula: Csoda-kút.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT TÉLI KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

Erdélyi fényképe után.

A KIRÁLY HÁZA BUDAPESTEN, A KIGYÓ-TÉR FELŐL NÉZVE.

kát és lármázik. Tetszik ez a fiúnak, nevetve nézi a jóllakott zsörtölődő állatot. Bizonyosan eszofolja is: «rút-rút a lába». Kedves derűtség uralkodik a részleteiben is jól festett képen.

Magyar-Mannheimer képe, a «Virágjósolat» is pulykát mutat a háttérben. Szeretetre méltó idill ez egy szikla lábánál, a hol buja a pázsit és virítanak a virágok. Itt pihen két kis pulykapásztor-lány. A pulykák nyugodtan csoportosulnak a háttérben, a jó legelőn. A két kislány a fűben települt le. Az egyik még gyermeknyi, a másik nagyobbacska, erős, szép kis lány. Végig hevert a puha pázsiton, virágot tépett, olyan elfújható ördögpihé, mely erősebb lehelletre is szétfoszlik, s meggy tova a levegőben. Néhol «leányhűség»-nek hívják. A kis lány ezzel tölti idejét. Merre viszi a szél, meddig lehet látni, hol száll le a pihe, — ennek mind értelme van. A nagy lányok és legények is így tesznek. A kis lány követi ezt a szokást, maga sem tudja mért.

Spányik Kornél életképe: «Olthon», sok érzéssel és belsőszéggel vitt vászonra egy boldog ifjú párt. Uri szobában, kandalló előtt ülnek egymás mellett szerelmes bizalmassággal. A nő szeretettel öleli át férjét. Mind a ketten gond és aggodalom nélküli merengéssel tekintenek a kandalló lángoló tűzébe, mely lángol, melegít és fényelő elárasztja őket is. Arcukon azonban sokkal nagyobb a boldogság fénye. A két sugárzó fény a festmény gondolata.

Knopp Imrétől a «Pipacs» a viruló ifjú szépség képe. Üde, friss minden. Egy szép lány mellképe látszik a festményen, mintha arcoképné volna. Kezében a lány egy szál pipacst tart, ezt a legtüzeesebb színű virágot. A szép fej körül a közeli fák leveles ágai borulnak alá, színben, fényben játszadozva, ékes környezetül. A kép távola kellemes hangulatú kert, meleg levegővel, s három fiatal női alakkal, kik a fák közt játszadoznak.

Egy szobrot is bemutatunk, mely népies alakjában történelmi vonatkozású. Bezerédi Gyula egy magyar parasztot mintázott, a ki lecsüggesztett fölül áll. Balkezeit görcsösen ökölbe szorítja, jobbjaiban egy kettőtört kaszanyelet tart. Nem a mezei munkás kaszáját, hanem az egyenesre kovácsolt fegyvert, mely már kettőtört. Talpa alatt a szobor alján ez van bevésve: «Világosnál». A szobor ezime is ez.

A KIRÁLY HÁZA.

Az a hatalmas arányú új palota, mely főhomlokzatával a Kigyó-térre néz, s melyet a fővárosi nép általában «király háza»-nak nevez, egyenesen a király akaratából épült, azon czélzattal, hogy Budapest szépítéséhez, fejlődéséhez tetemesen hozzájáruljon. Ezt a czélt — mint képzünk is mutatja — valóban el is éri, mert a ház gyönyörű, és a fővárosnak azt a pontját, a melyen áll, s a mely-

nek nem sokára az eddigi «Kigyó-tér» helyett «Király-tér» lesz a neve, — valóságos fővárosi pompás központjává teszi. Ha majd a jövő évre megnyílik az új ház, ha a hatalmas Kerepesi-útat és Kosuth-Lajos-utcát e hidon át villamos sínpar fogja összekötni a budai részekkel, ha ez óriási útvonalon a közlekedők ezrei fognak föl és alá hullámszni: akkor fog teljes pompájában érvényesülni a Király-tér palotája, a fővárosnak ez egyik nevezetes látványossága, a király háza.

Megalkotása nem volt könnyű, sőt tekintettel sok bonyolult körülményre, nagyon nehéznek is látszott. Az építészek azonban, Korb Flóris és Giergl Kálmán, — budapesti származású magyar ember mind a kettő, — kitünően oldották meg feladatukat. Az ő első alkotásuk, a két hatalmas tornyú Klotild-palota okozta a főnehézséget. Ez a két palota keskeny, hosszú téglével maga is óriási feladatot hárított az építészekre: mert a főváros valami nagyon pompásat követelt tőlük, olyant, a melynek «közé legyen a hidhoz». A két művész ezt úgy oldotta meg, hogy a Klotild-paloták tornyai a hid feljáróhoz vezető óriási kapuknak látszanak. E «kapu» méretei azonban rendkívüliek, elannyira, hogy melléjük imponáló «királyi» bérpalota alig volt egykönnyen elképzelhető, — különösen a költségekre való tekintettel. Mert tudni való, hogy mikor a király a bérpalota engedélyzését a családi alapítványokból megadta, ezt természetesen ahhoz a feltételhez kötötte, hogy az építkezés az alapítványok kamatjoveldelmében zavart ne okozzon. A költség tehát nagyon korlátozva volt, másrészt a Kuria kitoldott-földöt, hosszú, keskeny, de mégis négy teljes homlokzattal bíró telke is nagyon meglehetően a feladatot. Egy tekintet azonban a bérpalotára azonnal megnyugtathat bennünket az iránt, hogy a feladat megoldása szépen sikerült, habár költségei el nem érik a két millió koronát, a mi egy ilyen épületnél nem mondható túlzottnak. Mert tudnunk kell, hogy telke 782 □ öl, és meglehetően szép holdas éjjel Zöld lombja közt, szűz tiszta fényvel, Magyarország védasszonya.

A nép kiált: «Ez Isten útja!» S a hit tüzetől lángol újra, Felkelésül, fegyvert ragad; — Nem hasznalt hullt hősi vére, A győzelem lett harci bére: S a drága hon ismét szabad!...

Századra század jött, s azóta E fát a hű kegyelet óvta, Ki látja, ihlet hatja át; — Most a magyar, nem a pogánytól, Megvédi az egész világtól Csodák nélkül is a hazát!...

Apostol Bertalan.

még magát a királyt is rendkívül meglepte, a mikor e «házát» az elmúlt ősszel megtekintette. Egyáltalán a felség nagyon meg volt elégedve mindazzal, a mit a házban látott, s kétségkívül az ő atyai jó szívére vall az, a mit Chertek báró utasítás gyanánt adott a ház kezeletének, kimondva, hogy a «ház» és a lakók között patriarkhális jó viszonyt kíván teremteni, — kétségkívül olyant, a mely a «stájerelást», és számos budapesti háziúr egyéb rossz szokását innen örökre száműzi.

Az bizonyos, hogy a fővárosnak 700,000 lakója közül kevés mondhatja el, hogy az ő háziura maga a király! (A mi különben az egyik lakónak, egyik íróúrunknak gyermekeit arra ösztökélte, hogy még tréfálkozzanak is. Ugyanis tanulván iskolájukban a «Fóthi dalt», azt — persze csak maguk közt — így szavalták: «A legelső magyar ember a — háziúr. Érte minden lakó karja készen áll». Mondhatunk valamit a lakókról is. Elég érdekes pl. az, hogy ügyvéd csak kettő van benne, de orvos négy; orsz. képviselő is kettő, író egy.

Legnevezetesebb azonban az, hogy a király házában fog megnyílni egy olyan intézmény, a mely nemcsak egészen új Magyarországon, hanem egyáltalán hathatósan hozzá fog járulni az idegenforgalom emeléséhez is. Ez intézmény a «Boarding Hungarians», melynek mintái, a «boarding house»-ok Londonban annyira kedveltek és használtak az idegenek által. E boarding houseok czélja az, hogy az olyan idegen családok számára, melyek heteket vagy hónapokat szándékoznak tölteni a fővárosban, vagy egy teljes évadot, kellemes otthon nyújtsanak, megszabadítva őket a fogadó-élet nyugtalanságától, zajától és egyéb, nem kis számú kellemetlenségeitől. A Boarding Hungariani élen egy magyar születésű drezdai menyecske áll, a ki nagy erélyvel, nem kis kockázatával és jelentékeny tőkebefektetéssel teremt meg ezt a nálunk teljesen ismeretlen vállalkozást. Alapjául az egész vállalkozásnak az szolgál, hogy van már neki Drezdában egy hasonló vállalata, ott azt szakadatlanul látogatták és használják előkelő angol családok, s ő azt reméli, hogy ezeket a turistákat fogja Budapestre terelhetni, a mivel kétségkívül nagy mértékben emelni fogja Budapest idegenforgalmát.

A. S.

A GYMÓTVÖLGYI HÁRSFA.

Forrás felett, pompában egy hárs, Büszkén áll, nincs körülte több társ, Szébb fát képzelné sem lehet; Dúsan hajol sátorba lombja, Az illatot virága ontja, S kínál árnyas, kedves helyet.

E hársról oly sokat regélnék, A rég' letűnt múltból a vénék; Óreg fa már, több százados, — Sok szép idő élő tanúja, Zúgó vihar hiába fújja Reá dühét, nem roskadoz.

— Hogy vad pogány tört a hazára: Im akkor oh, csodák csodája E hárs tövéből vér folya; És megjelent szép holdas éjjel Zöld lombja közt, szűz tiszta fényvel, Magyarország védasszonya.

A nép kiált: «Ez Isten útja!» S a hit tüzetől lángol újra, Felkelésül, fegyvert ragad; — Nem hasznalt hullt hősi vére, A győzelem lett harci bére: S a drága hon ismét szabad!...

Századra század jött, s azóta E fát a hű kegyelet óvta, Ki látja, ihlet hatja át; — Most a magyar, nem a pogánytól, Megvédi az egész világtól Csodák nélkül is a hazát!...

Apostol Bertalan.

A PÁRBÁJ SZÁMOKBAN.

Gondolkodásunk fokozatos átalakulására döntő bizonyítékot szolgáltat a XX. század küszöbén az a mozgalom, mely mind nagyobb erővel, mind öntudatosabban tör a párbaj kiküszöbölésére társadalmi intézményeink sorából. Nagy jelentőséggel bír ebben az irányban az a kezdeményezés, mely ép az osztrák arisztokrácia köréből indult ki legutóbb s máris sikerült a történelmi nemesség legelőkelőbbjeit maga körül csoportosítania. De hasonló jelenségeket másutt is észlelhetünk. Olaszországban például a Zanardellitől származó új büntető törvény is elég volt arra, hogy 276-ról 116-ra szállítsa alá az évenként átlag fölmerülő párbajesetek számát. S ha ennek dacára ép Olaszországban fordult elő az utóbbi években több halálos kimenetelű párbaj, ez pusztán véletlen körülményeknek tulajdonítható. Olaszországnak köszönhetjük a párbaj, mint társadalmi tünet törvényeinek első behatóbb vizsgálatát is, a mint ezt újabb Gelli, «A XIX. század halálos párbajai» című mű szerzője összeállította.

Olaszországban — ezt pontosan kimutatja Gelli — húsz év alatt, 1879-től 1899-ig 3914 párbaj történt, és pedig 2759 az első tíz évben, 1155 a másodikban. Mivel pedig minden párbajban két fél szerepel, tehát a jelzett idő alatt Olaszországban 7828-an párbajoztak és több mint 15,656-an segédkeztek.

De még sokkal több a becsületbeli ügyek általános száma. Ezek usupán 1890-től 1899-ig 3186-ra mentek, mely számból, mint említettük, 1155 fegyveres elintézészt nyert, 749 esetben pedig becsületbírósg döntött a párbaj ellen, 386 esetben a segédek intézték el békésen az ügyet, 287-szer a kihívást visszautasították s 609 esetben nem lett ismeretessé a kimenetel.

Nagyon fontos az okok ismerete is, melyek a párbajokat előidézték. Franciaországban a párbajok több mint felének oka a rágalmazás. Jellemző az olasz véralakra nézve, hogy ott a legtöbb párbaj összeszólalkozás folytán elkövetett tettelegességből ered. Azután jönnek a hirlapi polemikák, majd a bensős családi botrányok, végül a politikai viták s legáltalában a sorban a felekezeti torzsalkodások és rossz tréfák.

Vajon van-e az évszázak járásának is hatása a párbajozásra? Úgy kell lenni, hogy igen; legalább Franciaországban határozottan tapasztalták, hogy ott a párbajok leggyakoribbak télen, holott Olaszországban a tulajdonképeni párbaj-évad a tavasz és nyár. Itt január és február havában csaknem szünetel a párbajozás; de már márciusban, májusban szaporodik a párbaj, kétségkívül a meleg évszak hevítő hatása alatt, júniusban teljes virágzású korát éri el, július-agusztusban tetőpontjára jut, hogy szeptemberben hirtelen alászálljon. Októbertől januárig aztán csökken, ha ugyan nem jönnek közbe politikai választások, melyek némileg mégis felkavarják a vért. Valóban, a fentebb kitüntetett húsz évi időközben lefolyt párbajok közül a téli évszakra esett 1048, tavaszra 1065, nyárra 1127 és őszre 502.

Nézük most, kik verekednek tulajdonképen és milyen arányban, mindig csak a 1690–99. évi időközét véve alapul.

Az ez időközre eső 1155 párbaj közül 289 esetben katona verekedett katonával, 153 esetben katona polgárral, s 623 esetben polgár polgárral. Persze ez a arány nem sok jelentőséggel bír, tekintve a katonaság sokkal csekélyebb számát a polgárosztályéhoz mérve. Sokkal tanulságosabb tudnunk, hogy az egyes polgári foglalkozások emberei hogyan vannak képviselve a párbajok között.

És itt mindjárt meglepetve látjuk, hogy királyi vérbeli hercegektől kezdve minisztereken, szenátorokon, képviselőkn, bírókon, hivatalnokokon, hírlapírókon, ügyvédeken át egész az orvosokig, mérnökökig, állatorvosokig, művészekig minden élethivatás részes az általános előítéletben.

Elöl állanak a katonák, évenként átlag 90-en. Köztük nem egy tábornok s főtiszt. Nyomban következnek aztán a publicisták, évenként 45-en. Az ügyvédek már csak 27-tel szerepelnek egy évben, a tőképezések 16-tal, a képviselők 15-tel s még kevesebb számot szolgáltatnak az orvosok és mérnökök (évenként

Erdélyi fényképe után.

A KIRÁLY HÁZA BUDAPESTEN, A FERENCZIEK-TÉRÉLŐL NÉZVE.

4–4), a tanárok és közhivatalnokok (évente 3) s végre a bankárok, iparosok, kiadók, színigazgatók, művészek és tüzoltók. De a legérdekesebb, hogy 1889-ben Parmában kihívás történt egy pap és egy hadnagy közt is. Igaz, hogy nem verekedtek meg, de ez nem a feleken múlt. Párbajsegédek neveztek, a kik között formális lovagias tárgyalások indultak meg s a dolog aligha folyt volna le vér nélkül, ha a segédek józan esze meg nem akadályozza a fegyverek összemérését.

Különbön, hogy a statisztikának is megvan a maga bogarai, mutatja az az összeállítás, melyet a párbajsebesülésekről próbáltak adni, viszonyítva a sértő és a sértett félhez. A nélkül, hogy fontosságot tulajdonítanak az e fajta szórásalhasogatásoknak, megemlítjük, hogy az olasz statisztikus szerint a modern párbajban a sértő fél részén 100-ból 33 a valószínűség, hogy megsebesül, a sértett fél részén csak 20. Száz párbaj közül 27-ben sértő és sértett egyaránt megsebesül, a kölcsönös sebesülést.

És itt egy nagy meglepetést készít számunkra a statisztika, a melyet valóban aligha vártunk volna. Azokról a párbajokról van szó, a melyeket katonák vívnak polgárokkal. A tíz év leforgása alatt észlelt 153 eset közül, melyben katonák álltak polgárokkal szemben, 99 esetben maradt a legyőzött fél a katona s csak 39 esetben a polgár. Tizenötösztör mindkét fél sebesülést szenvedett.

Gondolkozni lehet e nem várt tény jelentősége fölött. A legvalószínűbb ok minden esetre az a csekély fontosság, melyet a katonaságnál a vívás gyakorlatának tulajdonítanak, a kötelező vívasi oktatás alkalmatlan ideje a testi fáradságnak egyéb nemei által már megviselt embereknél, a vívomesteri állásoknak műveltségben meglehetősen fogyatékos elemekkel való betöltése, s végül a tisztai vívasnak hibás módszere.

Utolsó sorban lássuk a párvialadnál használni szokott eszközök rövid statisztikáját is, habár itt természetesen nagy az eltérés az egyes országoktól, pl. a fleuret-vívó Franciaország és más nemzetek közt. Annyi tény, hogy Olaszországban az alapul vett 20 évi időközben fölmerült 3918 párbaj közül 159 vívótól vívatott, 3501 karddal és csak 244 pisztollyal, míg 14-ben nem tulajdonképeni fegyverek szerepeltek, vagy amerikai párbajt vívtak. Az összes sebesültek száma 5090-re ment, ebből 1589 jelentéktelen, 2026 könnyű, 1393 súlyos és csak 20 esetben következett be tényleg halál, tehát átlag egy halálos párbaj esik minden évre.

Világos, hogy a párbajnak ez az aránylagos veszélytelensége a legfőbb oka a párbajúdí elharapódzásának. Könnyebb és olcsóbb áron alig lehetne a nyilvános szereplés dicsőségéhez jutni. Csakhogy, fájdalom, többnyire egy-egy értékes élet fizeti meg azt az árt, a melyért annyian jutnak társadalmi polczhoz, népszerűséghez és tekintélyhez.

EGYVELEG.

* Az Eiffel-torony télen nyolcz hüvellyel kisebb mint nyáron, vagyis a hideg következtében ennyivel hűződik össze.

* A világ legnagyobb harangja Pekingben található. A pekingi tatár város Ta-Chung Su nevű imaháza tornyában lévő harang Yong Lo császár parancsára 1415-ben öntetett, de csakis 1578-ban a Wanleh császár uralkodása alatt húzták fel a tornyba. A harang 15 láb magas, 9 hüvelyk vastag, átmérője 34 láb, súlya 1070 mássa. Hogy mily módon lehetett ezt a roppant ércötömeget mostani helyére felhúzni, ez oly rejtély, melyet eddig senki sem tudott megfejteni.

* Khinában bármely nő honosságát meg lehet állapítani a fejdíszéről, mert a nők minden tartományban és városban másképen fésülködnek, a fejdíszök egyáltalán társadalmi rangjukat is mutatja.

* Ipari és kereskedelmi czélokra mintegy 4200 növényt lehet felhasználni. Ezek közül 420 illatsebesülést szenvedett.

* Altató növények. Új Mexiko, Texas és Szibéria bizonyos vidékein bódító erővel bíró fű terem, melyből ha a legelősző lovak vagy birák esznek, egy, sőt két napig is folyton alszanak utána.

* Béka-vásár. Párisban hetenként varangos béka-vásárt tartanak. Száz béka 90–100 koronára kél el. A kertészek vásárolják e különben utálatos külsejű állatokat s a kertekben széttereszik, hogy ott az ártalmas rovarokat pusztítsák.

* Nagy pályadijak. A szentpétervári tudós akadémia 1925-ben fogja az Araktesjeff által alapított hét millió koronányi jutalmat annak kiadni, a ki I. Sándor csár életrajzát legjobban leírja. 1901 október végén pedig a párisi «Grand Prix»-t (majdnem 100 ezer frankot) adják ki annak, ki a legerősebb szerkezetű kormányozható léghajót bemutatja. Európában és Amerikában közházzá találmányokra összesen kilencz millió koronára rugó díjak vannak kifizetve.

* Edison munkájában naponta átlag húsz igen erős szivart szokott elszívni. A tudós azt állítja, hogy az erős dohányzás neki soha meg nem ártott. Edison öregatya szintén nagy dohányos volt, sőt még bagózott is, de azért 103 évet élt.

* Óreg teknősbéka. Egy 1000 kilogramm súlyú teknősbéka, mely most 101 éves, Rotschild Valter báró a londoni állatker számára vett meg.

József főherceg. Fülöp orleansi herceg. József Ágost főherceg. Koburg Fülöp herceg. Augusta főhercegnő

József főhercegtől jobb kéz felől: Szentiványi Egon, Tabajdy Sándor kir. táblai bíró, Libits Adolf jószágkormányzó, báró Lindehoff, Unteraner József udvari titkár; balra Koksas József uradalmi intéző; Fülöp orleansi herceg és József Ágost főherceg közt báró Bornemisza Tivadar és egy uradalmi tiszt; József Ágost főherceg és Koburg Fülöp herceg közt Klobusiczky J. és Zichy Elza grófnő udvarhölgy; Koburg Fülöp hercegtől balra báró Vécsey István és egy uradalmi erdész s Csukay Gyula főszolgabíró, Augusta főhercegnőtől balra Kelez Gyula, Bayer gyógyszerész, báró Révay Simon, Gromon Dezső államtitkár, stb.

A VADÁSZTÁRSÁG.

* A franciaországi Gresnes-fogházban letartóztatott fejezések jobb élelményben részesülnek mint bármely kisebb rangú hivatalnok. A múlt évben a fejezések 45 ezer liter vörös bort, 40 ezer kiló marha-vesepecsenyét és ürüczombot, ezenkívül sok sódat, makaront és csemegét is kaptak.

* Washingtonban legújában a veres hajú államhivatalnokok klubot alakítottak. A tagok fele nőkből áll. A klub elnöke «a legveresebb világtól» címét viseli.

* A francia köztársaság hét elnöke közül eddig csak egy töltötte ki egész szolgálati idejét.

* Japánban ha valamely kutya éjjel ugat, tulajdonosát bebörtönözik s arra ítéli, hogy szomszédjainak, kiknek álmát megzavarta, egy évig szolgáljon.

* A spanyol bikaviadalokban évenként átlag ötezer ló és 1000—1200 bika pusztul el.

József főherceg.

AZ EBÉD KÉSZÍTÉSE AZ EBÉDLŐ-KUNYHÓ ELŐTT.

A KIS-JENŐI VADÁSZATOKRÓL.

„A HADSEREG.”

Ilyen cím alatt tartanak mostanában előadásokat az *Urania* tudományos színházban. A darabot Sárói Szabó Lajos honvédszázados írta s felolvasás közben vagy 200 képet, köztük sok mozgófényképet, mutatnak be a közönségnek.

A ki végig nézi ezt a darabot, nemcsak teljes meglepődéssel, hanem a szó teljes értelmében ámulatba esve hagyja el a kellemes kis színházat, mert valójában — kivéve ha szakember — még csak sejtelve sem volt arról, hogy mi minden van a hadseregél, — legújabb, de egyszersmind legrosszabb magyarsággal: «katonák»-nál, — hogy micsoda nagyszerű, bámulatos szervezet az, s milyen tudomány kívántatik ahhoz, hogy valaki e hatalmas szervezetet, az óriási tömegeket vezethesse, s hogy mily roppant terhes felelősség nyugszik azok vállán, a kikre a nemzet véderéjének kiképzése, rendben tartása bízva van.

A kitünően megírt darab végig megy a katonai élet minden mozzanatán, a növekedék gyermektől a roskadt aggharzosokig, a vidám élet-től a csatamezőig, hol ezrével fekszenek a hősök a vértől pirosuló, agyagolyóktól felszántott csataterén.

De kísérjük az előadást s a vele kapcsolatos vetített képeket, nagyjából nyomról-nyomra. Először is a sorozó bizottságot látjuk, még a

AUGUSZTA FŐHERCEGNŐ ÉS JÓZSEF FŐHERCEG AZ EBÉDLŐ-SÁTORBAN.

A KIS-JENŐI VADÁSZATOK.

Régóta híresek a József főherceg vadászatai, melyeket kisjenői uradalmában évente rendezni szokott. Ez idén is hat napig tartó vadászatok voltak a vadban bővelkedő erdőkben. Kedvező, szép időben folytak le a vadászatok s József főherceg gondoskodott mindenről, hogy vendégei minél kellemesebben érezzék magukat. Ő maga nem vesz ugyan részt a vadászaton, de azért — vadászkeszél az oldalán — ott van mindenütt, nehogy vendégei valamiben hiányt szenvedjenek.

Érdekes kis esemény emléke fűződik ehhez a vadászokhoz.

Egyszer egy német nagyhercegnél vaddisznóra vadásztak. Minden puskás mellé két alabárdos szolga volt kirendelve, hogy szükség esetén a vadkant ledöfhesse. A nagyherceg mellé kirendelt alabárdosok azonban megfutottak a megsebzett vad elől, életveszélyben hagyva urokat. József főherceg a közelből ezt meglátva, oda rohant és a végső pillanatban egy biztos döféssel leterítette a vadat. A nagyherceg ennek emlékéül neki adta pompás, ezüst foglalatú vadászkeszét, melyet a főherceg azóta minden vadászaton visel.

Az étlapról is maga a főherceg gondoskodik és az ebédőzészében az erdei ebédlő-kunyhó előtt segít «Kati néminek». Ott sürgő-forog a párolgó bográcsok között, megízlel minden ételt, nem hiányzik-e még belőle valami. Olyan pompás korbély-levest nem hiszem, hogy kivüle tudna még valaki csinálni. Bogrács-gulyásos, marha-pörkölt, baka-gombóc, «szakumpak» szerepelnek a déli étlapokon. Az ebéd alatt a legnagyobb fesztelenség uralkodik. Ebéd után még egy kis tréfás «tüzi-játékot» is rögtönöznek az áldott vig kedélyű fenségek ártatlan tüzet szóró, pattogó, ugráló «békákkal».

December 7-én szombaton este fejezték be a vadászatok, melyekről most alkalmunk van néhány, a helyszínén felvett érdekes képet bemutatni.

Jelfy Gyula.

900 ÉVES TÖLGYFA A KISJENŐI ERDŐBEN.

A KIS-JENŐI VADÁSZATOKRÓL. — JÓZSEF FŐHERCEG ÉS VADÁSZTÁRSÁGI EBÉDJE A KUNYHÓBAN.

kezd tölteni: port, golyót, fojtást tesz a csöbe, azután kihúzza a puskavesszőt s veri lefele a töltést. Míg ez a hosszadalmas munka tart, a jelenkor katonái is töltenek és lönek is rögtön; a hátultöltés gyakran, a Manlicheres meg szinte szakadatlanul s legalább is huszat lött már, mire a két régi vitéz készen lesz, cselözhat és löhet. Lő is, de az egyik puskája csütörtököt mond s míg a gyújtó lyukat újra felporozza, a mai kor katonája megint lő vagy tízet.

Nagyon meglepő a háborúra való készülődés bemutatása. Látjuk hadseregünket összegyűlve a muszka határon, hogy a Vizsulán áttörjön. Oriási, szinte bódító mozgalom támad. A kémcsapatok egymásután átúsztatnak a vizen, a hidalkatásokat hozó szekerek végtelen sora előkerül s rövid időn borítva van a folyó csónakokkal, pontonokkal, melyekből roppant gyorsasággal hatalmas hiddal nyergelik meg a folyót s megkezdődik a lovasok, gyalogok, ágyúk, szekerek átvonulása. Túlnan az ellenség felrobbantotta a vasúti hidat, de műszaki csapataink hihetetlen rövid idő alatt nagyszerű új hidat építenek vasból.

Csodálhatjuk a tábori élelmézt is. Nagy dolog ez, elgondolva, hogy a mi seregünk, ha mind hadi lábón van, 2000 ökröt eszik meg minden nap! Kenyér is mennyi kell ily óriás tömegnek! De a tábori pékek rögtön hozzá fognak a sütéshez. Roppant, különös alakú vas-kemenczékét visznek magukkal, hirtelen felállítják s megkezdik a munkát. Egy kemenczében 50,000 adag kenyér sül ki.

De ki győzné csak elsorolni is mind azt a sok igazán megkapó látványosságot, a melyben ez a sikerült ismeretterjesztő darab részesíti az Uránia színház látogatóját. Meg kell azt nézni, mert nagyon érdemes rá.

MEZEI ERNŐ.

A hírlapírók ünnepet rendeztek egyik kartársuknak, ki már harmincz év óta kiváló munkása a hírlapirodalomnak.

Mezei Ernő, a függetlenségi párt publicistája, félig-meddig névtelen a nagyközönség előtt, pedig oly hosszú idő óta csaknem naponként találkozhatni cikkeivel, tömör, tartalmas fejtegetéseivel, melyek legnagyobb része névtelenül jelen meg. De hírlapíró társai s mind azok előtt, a kik a politikai élet mozgalmait közelebbről ismerik és figyelemmel kísérik, a Mezei Ernő neve és tolla jól ismert.

Harmincz évvel ezelőtt Csernátóy «Ellenör»-jénél kezdte hírlapírói pályáját mint egészen fiatal ember, s híven szolgálja ma is a függetlenségi pártot. Tollának köszönheti, hogy Miskolcz város egyik kerülete egy izben képviselőnek választotta, s mint szónok is megálta helyét a képviselőházban és pártgyűléseken. Mezei Ernő költői kedélyű ember, s a politikai harcok zaja közben sokszor a költészetben keres üdülést. Versben, prózában szintén önálló az egyénisége; gondolataiban, eszméiben eredeti, kifejezéseiben választékos.

Mezei Ernő 1851-ben Sátoralja-Ujhelyen született, s ott és Kassán tanult. Beteges gyermek lévén, iskolatársai szórakozásában nem igen vett részt, inkább olvasgatott. Már kora ifjúságában irt a Sátoralja-Ujhelyen megjelenő lapba költeményeket, szatírákat. Ezek felkeltették Szemere Miklósnak, a költőnek figyelmét, a ki a fiatal embert bátorította, s megismervén gondolkozását és tehetségét, Csernátóynak ajánlotta dolgozóztársul az «Ellenör»-höz, az akkori balközép napilapjához. A szerkesztőségbe 1871-ben lépett be Mezei mint vezércikkíró, s 1873 elején vált meg az «Ellenör»-től, mikor a balközép a Deák-párttal egyesült. A következő évben indította meg Csávozszy Lajos a függetlenségi párti «Egyetértés»-t, s Mezei azóta e lapnak folyton főmunkatársa és vezércikkírója. Miskolcz városának déli kerülete 1881-ben függetlenségi programmal képviselőnek választotta s 1884-ig volt tagja az országgyűlésnek.

A politikai cikkeket és röpiratokat mellett számos kritikai dolgozatot, útleírást, irodalmi és társadalmi értékelést tett közzé, a szépirodalmi lapokban pedig — a «Vasárnapi Ujság»-ban is — költeményei jelentek meg. Időközben hosszabb utazásokat tett, s ezek eredménye «Bolyongá-

MEZEI ERNŐ.

sok az olasz ég alatt» című, 1877-ben megjelent kötet.

A budapesti újságírók egyesülete elhatározta, hogy a régi érdemes hírlapírók üdvözölni fogja harmincz éves irodalmi működése elismeréséül. Az egyesület határozatáról szóló jegyzőkönyvi kivonatot, mely október 31-én kelt, művészi ezüst lapba véstették s ezt nyújtották át most ünnepélyesen Mezei Ernőnek.

Az ünnepély december 10-én a budapesti újságírók egyesületének helyiségében ment végbe, hol nagy számmal gyűltek egybe Mezei Ernő tisztelői és kartársai, számos országgyűlési képviselő minden pártból; az «Egyetértés» szerkesztősége, — melynek tagja Mezei is — természetileg jelent meg. Küldöttség ment Mezeiért, kit megjelenésekor lelkes éljenzéssel fogadtak. Vészi József az egyesület elnöke, s azután Szatmári Mór titkár meleg hangú beszéddel üdvözölték, s átnyújtották neki az emléktárgyat, az ezüst emléklapot, drágakövekkel ékesített aranykeretben. Mezei Ernő meghatottan köszönte meg kartársai megemlékezését.

Lévelben és táviratban is sokan üdvözölték a jubiláló író, az ország távolabbi részeiből is.

«ISTEN FELÉ.»

Endrődi Sándor, a kinek összegyűjtött költeményei alig három évvel ezelőtt jelentek meg, egy újabb kötettel áll elő, a melynek «Isten felé» címet adott. A ezim a tartalomnak egészen megfelel. A hit és a szeretet könyve ez az ő legújabb műve, a melyben az élte delén visszatekintő tolmácsolja lelke legnemesebb húrjaiból fakadó gondolatokkal. Ember, a ki túl van az útja felén, s egy határfánál megállapodva visszanez. Ki az közöttünk, a ki egyszer egyszer meg ne állna, még ha a sors kivételes kegyeltjeül, mindig puhán kipárnázott úton haladt is előre. Ki ne vívódott volna önmagával? Melyikünk mentes a ballépés tudatától? Minden gondolkozó és érző lélekhez a saját belsejének visszhangja szól Endrődi Sándornak «Isten felé» költeménykötetéből. Keresztül vis az örvényeken, eljutat az önmagunkba szállás döntő mozzanatához, a hitet és a szeretetet állítja oda kibékítő és mentő angyalul, a melyeknek jótékony melegsége aztán megnyugszik a lélek s mintegy önkénytelenül az «Isten felé» irányítja tekintetét. A hit és szeretet szárnyán röpi a megtisztult lelket fölfelé. Az érzékhatásait mai korában — a melynek hite kizárólag az anyagimádásba kapaszkodik, s a melynek életbölcsésége abban áll, hogy rideg önzéssel futtat keresztül ember emberen, s hogy ledőlőt nagyságot nyomban elfeled — szinte megváltás számba megy, hogy a hit és a szeretet egy igazi költői lélek emelkedett gondolataiban nyer olyan zengetes tolmácsolást, hogy mintegy önkénytelenül behelzeli magát a szívünkbe. A nyelv bája gazdagon érvényesül Endrődi Sándornak ebben az ő költői értékéhez egészen

mélto kötetében, a melynek lapjain a formai szépséggel a gondolat emelkedettsége karöltve halad. Gyönyörűség, lelki vigasz és vezérfonal az olvasóra egyaránt. Mult számunkban közöltünk már mutatónak néhány költeményt a kötetből; ahhoz most magasan szárnyaló költői lelke hí visszaturkózásával még kettőt csatolunk:

Isten dolga.

Akárhogyan tündööm én
A végzet zord hatalmán:
Fordítani rajta nem tudok,
Bár sokszor úgy akarnám.

Ma csöndes minden mint a tó,
Holnap zúg mint az örvény,
Az élet fölött ott lebeg
Mindig az örök törvény.

A sors keze ma simogat
És holnap összevész.
Mindaz, mit látunk, álmodunk,
Talányos, szövevényes.

Miért van így? miért van úgy?
Miért nincs okosabban?
Ne fürkészd, gyarló emberész,
Titok. Megfoghatatlan.

Nem néked, magának felel.
Ki mindezt kigondolta
Az ember jót, rosszat leél,
A többi — Isten dolga.

Szeretet.

Oh, ne fukarkodj! szíved melegével
S a mennyit adhat, adj a szeretetnek.
Az évek, mint egy tümeményes álom
Arnyéksoportja, gyorsan ellebegnek,
S mit adsz, ha majd csak hült hamuja reszket
Egykor vidáman égő tűzhelyednek?
Elhidegül az ifjúság, az élet,
És nem lesz nálad senkiesem szegényebb.

Mert, oh, romok között borongni némán,
És emlékezni — gazdagság-e hát?
Láthat-sz-e mást a legragyogóbb multban,
Mint földéríthetetlen éjszakát?
Nem azt, nem azt látod, mit elvesztettél,
Csak a dült édent, a romot magát,
S mint hogyha szörnyű terhek súlya nyomna:
Zuzott lélekkel hullsz a drága romra.

Szeresd, szeresd, ki szíved hozza hozzád
S öled szívedre, a ki hön szeret.
Tudod, mi tartja fenn a nagy világot?
A szeretet, csupán a szeretet!
Ha ez nem élne, ez nem járna köztünk,
Mi sem járnánk, csak örvény s rom felett,
A gyűlölet az örök éj maga,
Villama van, de nincsen csillaga.

Szeress, szeress nagyon! s ha látod is, hogy
Milyen sok álság, bűn van a világba:
Ne csüggedj! nézz csak fölfelé, a fénybe,
És törj a porból tisztább ideálra!
Annak, ki másokért él, a míg élhet,
A sírban sem lesz zord az éjszakája;
Úgy látja: mélyén egy-egy csillag ég,
S mintha az árnyon át — hajnalának...

Endrődi Sándore kötetét az Akadémiaiban, széki foglaltól mutatta be és Vadnay Károlynak ajánlja azt, mint a kit hálás szívvel első útmutatójának tekint. Ekép fejezi be hozzá intézett megható előszavát: «Te átérzed hevülésem igazát s megbocsátod gyarlóságaimat. Valamikor, egykor láttad tavaszom nyílását s örültél fiatalágom gazdagságának. A rég eltűnt kikeletből már csak egy-egy sugár, egy-egy emlék reszket vissza, — pompának, üdőségnek vége van. Késő ős szele sodorja magányod küszöbét ezeket a halavány, bágyadt szirmokat — pusztuló kert virágroncsait, — de ha gyöngéden lehajolsz hozzájuk, megtalálod köztük a szívemet, szeretete és halála minden melegével.» Sz—y.

MAGYAR REMEKÍRŐK.

Kevés nemzet életében töltött be az irodalom oly fontos hivatást, mint a magyaréban. Nálunk nem egyszerű virágfakadása volt a nemzeti szellemnek; sokkal több annál, nemzeti létünk legfőbb támasza, s nem egyszerű, a lét és nem-lét határain, fentartója. A XVIII. század végén az irodalom újjászületése előzte meg és készítette elő a nemzet politikai ébredését, s a rövid hajnat

követő sötét éjszakában szintén az irodalom volt az, mely a magyar hazafiság veszte-tűzét kialudni nem hagyta, s Prometheuszunk, a nagy Széchenyi nem az égből lopta, hanem erről az oltárról ragadta fel azt a tüzet, melylyel lángra lobbantotta egy egész nemzedék szívét. Az irodalom most is folyvást ható erő, nemzeti egységünk kialakításának nagy munkájában talán a leghatékonyabb. Nem kis mértékben köszönhetjük neki, hogy gazdasági és társadalmi bajaink közepett egyben, a magyarosodásban, folyvást előrehaladunk. A magyar faj erős természetes szaporodása, mely jóval meghaladja a hazában lakó különböző nemzetiségekét, évtizedekről-évtizedekre kedvezőbbé alakítja a magyarság számarányát; de e belső szaporodásán kívül, az idegen ajtúak beolvadása is állandó erőforrása nemzetünknek. Különösen a városokban tesz gyors haladást a magyarosodás, bizonyára kulturánk hatása alatt, a művelt osztályok köré-

lőstől kezdve, a legutóbb elhunyt Arany László legkiválóbb jelesein műveinek, vagy teljes vagy válogatott gyűjteményét nyújtja. Századok nemzeti törekvése, nyelvünk zengése, hajlékonysága, eredetisége, annyi lángész vagy tehetség ihletett teremtet ereje tölti meg pazar kincséket a gazdag köteteket.

A régi magyar irodalomból Balassa és Zrínyi nyitják meg a sort. Gyöngyösi István a költői tehetségre kisebb, de nemzeti hatásában ép oly nagy elbeszélő csatlakozik hozzájuk, majd Pázmán, a magyar nyelvnek e zord erejű titánja, s Mikes Kelemen, a magyar szépprózáának legregibb mestere. Az újabb kori irodalom bemutatása az apostoli lelki Kazinczy Ferenc válogatott munkáival kezdődik, mellette sorakoznak a kor többi nagyjai: Csokonai és Berzsenyi, Kölcsey és a két Kisfaludy. A legkitűnőbb magyar szomorújáték, Kalona József «Bánk bán»-ja sem marad el, a tragikai műzsa egy másik nagy alkotásával,

a szükséges jegyzetekkel, kik a szöveg kritikai megrostálására is nagy gondot fognak fordítani, úgy hogy a gyűjtemény e tekintetben is valódi nyeresége lesz irodalmunknak.

Az egyes írók munkáit sajtó alá rendezik és bevezetéssel ellátják:

Alexander Bernát: Madách Imre munkáit, — Angyal Dávid: Kölcsey Ferenc műveit, — Badics Ferenc: Gyöngyösi István és Bajza József munkáit, — Bánóczy József: Csokonai V. Mihály és Kisfaludy Károly munkáit, — Bayer József: Szigligeti Ede műveit, — Beöthy Zolt: Petöfi Sándor és Kármán József munkáit, — Berzevics Albert: gróf Széchenyi István műveit, — Endrődi Sándor: Vajda János munkáit, — Erdélyi Pál: A kurucz-költészet, — Erődi Béla: Mikes Kelemen Törökországi Leveleit, — Ferenczi Zoltán: Garay János munkáit, — Fraknói Vilmos: Pázmán Péter munkáit, — Gyulai Pál: Vörösmarty Mihály, Kemény Zsigmond munkáit, valamint két kötet népköltészetet, — Heinrich Gusztáv: Berzsenyi Dániel és Kisfaludy Sándor munkáit, — Koroda Pál: Reviczky Gyula munkáit, — Kossuth Ferenc: Kossuth Lajos munkáit, — Koszma Andor: Arany László költeményeit, — Lászy József: Tompa Mihály műveit, — Némessy László: Fazekas és Gvadányi műveit, — Rákosi Jenő: Kalona «Bánk bán»-ját és Teleki «Kegyencz»-ét, — Riedl Frigyes: Arany János mun-

A «HADSEREG» AZ URÁNIA-SZÍNHÁZBAN. — EGÉRSZÉSGŰGYI CSAPATOK.

ben. Teljes szívünkkel örülhetünk az idegen elemek tömeges beolvadásának; de nemzetünk igazi hasznát csak akkor lát belőle, ha az asszimiláció teljes s nemzeti sajátosságaink sérelme nélkül történik. Mit sem szabad elmulasztanunk, hogy a magyar góniusz egészen reá nyomja bélyegét mindazokra, kik a magyar nyelv elfogadásával nemzeti kulturánk részesevé váltak.

Ebből a szempontból nem lehet eléggé dicsérni a Franklin-Társulat új vállalkozását a «Magyar remekírók» kiadását. Igaz, hogy minden kor szellemi szükségét első sorban is az irodalom napi termelésé elégti ki, melyben keverve van a jó és selejtes. Ez hat az újság és divat ingerével, ez szól a tömegekhez, s ez tesz legnagyobb hódítást az idegen ajtúak körében. De a lelkeket igazán magyarrá csak az a lélek teheti, mely remekíróinké a magyar faji sajátosságok incarnatióinak műveiből szól hozzánk.

A Franklin-Társulat ügyes kézzel fogott a munkához, egy ötvenöt kötetes gyűjteményt bocsát ki, mely Balassa Bálinttól és Zrínyi Mik-

Teleki László «Kegyencz»-ével. Dramáiróink közül még Szigligeti-vel és Csiky Gergelyvel találkozunk. Regényíróink sorából Kemény és Eötvös József foglalnak helyet s a költők közül Czuczor, Bajza, Garay válogatott művein kívül, feltaláljuk a legnagyobbak, Vörösmarty, Arany, Petöfi, Tompa összes műveit, Madách, Arany László, Vajda János és Reviczky Gyula műveiből egy-egy kötetet. A magyar államférfiak három nagy alakja, kiknek működése egy-egy korszakot jelöl hazánk történetében, Széchenyi, Kossuth és Deák, szintén méltón lesznek képviselve műveikkel a magyar szellemi kincsek és gazdag tárházában. De nem feledkezett meg a szerkesztés a magyar góniusz egyik legbecesebb megnyilatkozásáról, a népköltészetéről sem, a népies lyrát, a népballadákat és a kurucz-költészet egy-egy kötetnyi gyűjtemény fogja bemutatni.

A mint a tervrajzból látjuk, a «Magyar remekírók tertia» költészetileg is igen becses leend, mert a kiadandó munkákat egy-egy kiváló szakférfi rendezte sajtó alá s látja el bevezetéssel s

káit, — Széchy Károly: Balassa Bálint költeményeit és a Zrínyiszt, — Széll Kálmán: Deák Ferenc munkáit, — Váczy János: Kazinczy Ferenc műveit, — Vadnai Károly: Csiky Gergely műveit, — Vajnovich Géza: báró Eötvös József műveit, — Zoltányi Irén: Czuczor Gergely műveit.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Báró Eötvös József összes munkái. Báró Eötvös József műveinek eddigéig nem volt még teljes kiadása. Egyes munkái több különböző kiadásban forogtak közlésben, egy ízben összes műveinek teljes gyűjteménye is megindult, de azután félbe maradt. Két évvel ezelőtt országos Eötvös-bizottság alakult Jókai Mór, Wlassics Gyula és Beöthy Zoltán elnöklete alatt, a mely azt a célt tűzte ki, hogy Eötvös összes műveit egyöntetű, kritikai kiadásban bocsássa közre. A kiadás tiszta jóvedelme a «Tanítóház»-jára szolgál, mely hazafias és jótékony célra báró Eötvös Loránd, a nagy író örököse az összes művek tulajdonjogát átengedte. A vállalat, melyet örömmel fogadhat az irodalom, most indult meg az öt első kötettel, a melyekben Eötvös három nagy regényét találjuk; az elsőben a «Karthausis»-t, az érzelmes világtájdalom e mély lelki rajzát, a máso-

ELŐÖRS.

A «HADSEREG» AZ URÁNIA-SZINHÁZBAN. — ULÁNUSOK.

dikban és harmadikban a régi magyar megyei élet világhírre emelkedett, metsző szatirját, a «Falu jegyzője»-t s a negyedikben és ötödikben a Dózsa-lázadás nagy művészi erővel írt történeti és politikai igazságokat meglevenítő képét, a legnagyobb szabású és legkitünőbb magyar történeti regények egyikét, a «Magyarország 1514-ben» címűt, szóval egy híján Eötvös összes regényeit. Az egész mű húsz kötetre van tervezve; a további kötetekben Eötvös többi szépirodalmi műveit, beszédeit, tanulmányait fogja kapni az olvasó. A kiadásban meglesz Eötvös minden műve, kivéve német nyelven írt három rópiratát. Eddig kiadatlan művek is lesznek benne: két elbeszélés és egy regénytörzsdék. Dr. Vojnovich Géza rendezi a kiadást; az első kötethez írt előszóban jelzi a szempontokat, melyek munkájában vezették, a kötetek végéhez pedig magyarzó és felvilágosító jegyzeteket csatol. Irodalmunknak nagy gazdagodására válik, ha egyik legnagyobb és legnemesebb szellemű írónknak műveit egységes, szép és teljes kiadásban bírhatjuk. Az egyes kötetek ára négy korona, a mi, tekintve nagy terjedelmüket (35—40 ív) és szép kiállításukat, olcsónak mondható.

* Széll Kálmán mint író. A Franklin-Társulat kiadásában megjelenő «Magyar remekírók» című nagy vállalatról fentebb emlékeztünk meg részletesen, valamint bő tájékoztatást nyújt arról a lapunk mai számához csatolt prospectus is. Itt csak azon érdekes körülményt emeljük ki, hogy a nagy munkálatban részt vesz Széll Kálmán miniszterelnök is: ő írja meg Deák Ferencz életrajzát. S erre senki se hivatottabb nála, a ki már Deák politikájának követője ma is, pártjának oszlopa volt, keresztleányának férje; a kinél Deák utolsó éveit is töltötte.

Középkori krónikások. Dr. Gombos F. Albin évek óta törekszik rajta, hogy a középkori, idegen nyelveken írt, legérdekesebb krónikák magyarul is olvashatók legyenek. És sikerült ez eszmének több tudóst megnyernie, a kik már fordították az ó-francia, ó-szláv, latin, héber, orosz és olasz krónikások műveit, melyeket eddig a nagyközönség legfeljebb hírből, vagy csak egyes részleteiben ismert. A középkori krónikásokból évenként egy-két kötet jelenik meg s minden kötet befejezett egész. Egy kötet már meg is jelent, mely Paulus Diaconusnak a longobardok történetéről írt híres krónikája fordítását tartalmazza, mely annál érdekesebb lehet ránk nézve, mivel a longobardok történetének egyik legmozgalmasabb szakasza a mai Magyarország területén folyt le. Ezt a munkát dr. Gombos F. Albin fordította le jó magyarsággal, azonkívül útbaigazító

jegyzetekkel is ellátta. A 19 ívre terjedő könyv ára három korona. Megrendelhető a «Brassói lapok» nyomdájában, Brassóban. Ugyanitt egymásután meg fognak jelenni a következő középkori krónikák:

Konstantinápoly elfoglalásának története, ó-franciaából, Dino Compagni krónikája, olaszból, Jornandesnek a gótokról írt könyve, latinból, Nestor krónikája, ó-szlávól, a persa, vándal, mór és gót háborúk története, anekdoták, Procopiusól, latinból, krónikák a kereszties háborúk korából, héberből, Frigyes császár tettei, Freisingi Ottórol, latinból, a frankok története, torsi Gergelyrol, latinból, az Igor énekek, ó-oroszól, Liutprand antapodosisa, latinból, tyrsi Vilmos krónikája a kereszties hadjáratokról, latinból.

A Mészáros Vilmos-féle naptárak. Emez ország-szerzte elterjedt és nagy népszerűségnek örvendő naptárak, megjelenetek már az 1902-ik évre. Nevezetesen: «Falu Gazda Naptár» és «Borszási Naptár». Mindkettő sok érdekes közleményt tartalmaz a mezőgazdaság, állattenyésztés, baromfitartás, kertészet, gyümölcsösztet, méhésztet, halásztet, illetőleg szőlőszet és borásztet köréből, számos rajzzal világosítva meg az elmondottakat. Az idén fontos újítás történt mindkét naptárban, az nevezetesen, hogy az újabb törvényes intézkedések is fel vannak sorolva, a hol szükséges magyarózzal kísérve, mivel tapasztalt dolog, hogy a gazdaközönség általában nem ismeri azon törvények, rendeletek nagy részét, a melyeknek esetleg igen nagy hasznát vehetnék és sok károsodástól óvhatná meg magát; így többek közt föl vannak említve az elemi csapások következtében várható adólevegések s azok a lépések, a melyeket ilyenkor a gazdának a maga érdekében megtenni szükséges. Fel vannak sorolva különféle mezőgazdasági, szőlészeti, borászati intézmények is s hogy szükség esetén, hova fordulhat tanácsért, útbaigazításért a gazdember. Ára mindegyiknek 1 korona 20 fillér. Megjelentek továbbá: a «Képes Családi Naptár», mely most a 23-ik évfolyamában lépett, bő szórakoztató tartalommal, számos képpel és szép műmelléklettel, ára 1 korona 20 fillér. A «Protetáns új képes naptár». Szerkesztette legif. Szász Károly. Protetáns népnünk kedvelt naptára egyike a legrégebb magyar naptáraknak, mert most már 48-ik évfolyamába lépett. Tartalmazza a kiválóbb hazai és külföldi protetáns férfiak, nők arczképét, életrajzát, ezenkívül szórakoztató és vallás-erkölcsi irányú olvasmányokat ára 80 fillér. A «Magyar Nemzet nagy képes Naptára». Ugyanintén a «Közhasznú képes Naptár»; Regelő bácsi Naptára. Mindenik sok képpel és olvasmánnyal jelent meg s áruk 80—80 fillér. A «Magyar Nők Naptára». Különösen a női közönség részére készült, változatos tartalommal, csinosan kiállítva szintén 80 fillér. A «Petőfi Naptár» a nagy költőrol ad évről évre közleményeket s ezenkívül s más olvasmányokat is. A «Szántó vetők Naptára» a magyar földműves nép számára készült, gazdasági tanácsokon kívül, különféle más olvasmányok is vannak benne; ára, mint az előbbiek is, 60 fillér. Ezenkívül megjelent még egy nagy és egy kisebb falu naptár, valamint egy szintén falu, jegyzeteknek való heti naptár.

Magyar méhészek zsebnaptára az 1902. évre. Szerkesztette Paczek Béla. A rendes naptári részen kívül havi teendők és szakbeli közlemények vannak benne; fel van sorolva a magyar méhésztet irodalma, valamint kiválóbb méhételepeink is. Ára köve két korona.

Latin-magyar zsebszótár. Szerkesztette Schmidt József. Az iskolai czélokra szánt kis alakú, 357 oldalas könyv ára köve két korona.

Jogállam ezímen jog- és államtudományi havi folyóirat indult meg. Szerkesztői Baumgarten Nándor dr. és Gyomai Zsigmond dr. ügyvéd, fő-szerkesztője Edvi Illés Károly dr. a jeles büntető jogász. A «Jogállam» a jogtudományi irodalom művelését tűzte ki célul, s e mellett a szerkesztők figyelme az állami és társadalmi élet alkalmi kérdéseire, a bírói és közigazgatási hatóságok gyakorlataira s a közközmányzat és törvényhozás működésére is kiterjed. Az első füzetben egyetemi tanárok, ügyvédek, bírák dolgozataival találkozunk. A «Jogállam» nyolczadrt alakban minden hónap elsőjén jelenik meg, a nyári szünetre szánt július és augusztus kivételével; ára egész évre 16 korona. Az előfizetési díj a «Jogállam» kiadóhivatalába (Budapest, IV. Havas-utca 7.) küldendő.

Karácsonyi könyvjegyzéket adott ki az idén is a Franklin-Társulat. A jegyzék előkelő külsejével valóságos díszmunka számba megy. Gazdag gyűteménye magyar irodalmi termékeink színe-javának s nemcsak tartalma szerint lesz ügyes tájékozója a könyvvásárló közönségnek, de rendkívül sok illusztrációja rászolgál arra is, hogy állandó helyet kérjen magának a könyvtárban. A kiadó társulat e jegyzéket bárkinek, a ki kívánja, ingyen küldi meg, ha ez iránt hozzá fordul (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.).

Trefort-est az Uránia-színházban. Szabó Lajos «Hadsereg» című darabjának előadását megelőző estén az Uránia főleventette Trefort Ágost emlékézt azzal a czállal, hogy a befolyó jövedelem a tizenhárom évvel ezelőtt elhunyt államférfi szobra javára szolgáljon. Két felolvasás töltötte be az estét. Bevezetőül Berta Ilona méltatta Trefort Ágostnak a nőnevelés körül szerzett érdemeit. Ő volt az, a ki nemcsak alapvető munkát végzett e téren, hanem megszilárdított viszonyokat is adott át az utódainak. Egész lelkével csigogott 16 éves minisztersége alatt azon a nemes ügyön. A felolvasó is egyike azoknak, a kik az ő buzditó szavaitól nyerték a lelkesedést. Melegen, a hála közvetlen hangján ismerté el ezt, Berta Ilona és felolvasásában különösen kidomborította Trefortnak azt a karakterisztikus jellemvonását, hogy tettvágyó lelke és vérmérséke nem hagyott neki nyugtot az alkotás terén, s hogy mindazokba, a kik csak közelébe jutottak, be tudta oltani a munka ösztönét. Ritka adománya volt arra, hogy lekösse munkatársait. Azt az eredményt, a melyet velük vállaltva elért, Ferenczy József műegyetemi tanár tolmácsolta, részletes képet adva minisztersége egész idejére kiterjedő munkássága felől. Bevezetőül bemutatta vetített képekkel azon jeles alakjait, a kikkel a harminczes évek végén megkezdte pályafutását, köztük Eötvös József, Szalay László, Csengery Antal és Lukács Móricz képét, aztán főleventette családijnak minden egyes tagját; magnum munkatársaira került a sor, a kiknek javarésze szintén elköltözött az ő nyomán. Tanárky Gedeon, Gönczy Pál, Hegedűs Lajos Kandíd, Markusovszky Lajos, Kárfy Titusz már szintén csak az emlékezeté. Ők voltak közvetlen körülötte, mikor 1872-ben elfoglalta a vallás- és közoktatásügyi miniszteri széket. Ő velük vetette meg biztos alapját annak a munkának, a melyet korán elhunyt lánglelkű elődje, báró Eötvös József kezdeményezett. Ők voltak hűséges munkatársai a népnevelés, közép- és felsőoktatás terén véghez vitt szakadatlan alkotásainak, és közülök nyerte támaszát azon alapkövezet letételeére is, a melyekből a mai magyar művészet fejlődött arra a fokra, hogy künn is méltó elismerés tárgya már. Az Uránia-színház egészen megtelt erre az alkalomra s különösen a közoktatás ügyével foglalkozók rótták le a kegyelet adóját. Harminczhárom éves önállóságunk időszakából a magyar kultúra megépítőjére Trefort Ágostonra, tizenhat éves munkásság esik és pedig abból az időből, a melynek a kezelés nehézségeivel kellett megküzdnie. Az Uránia méltó munkát végzett, mikor az ő emléke megörökítésének czéljával rendezte a «Trefort-estét».

(—ü—)

Magyar Színház. Deczember 4-én a Magyar Színház bemutató előadást tartott. Színe került egy angol operette, Florodora, melyet Londonban nagy hatással játszottak. Szövegét hárman írták: Hall, Rubens, Boyd-Jonnes; a magyar átdolgozást Bálint Dezső, az énekszóvegeket Mérei Adolf készítette. A zene szerzője Leslie Stuart. Az operette hatása nem felelt meg az előzetes jó híreknek. Meglehet azért, mert az átdolgozás a színpadi czífrásokból sokat levett belőle. A zenének azonban szép, kellemes részei vannak. Ilyen «A fűz» című szomorú dal, egy fűzfáról, mely alatt szerelmi dráma történt. Ezt Fedák Sári énekelte. Ez a dal azonban eredeti, szövegét Mérei Adolf írta, a zenét Huszka Jenő. De Stuart zenéje sem üres. A szöveg azonban vonatott s nagyon rászorult arra a sok mindenfelé, táncra, mely az angol operettek fő fűszere. Itt különben nemcsak fűszerek, hanem illatszerek is kell uralkodni, mert Florodora olyan sziget neve, hol híres parfümöt készítenek. A sziget, a gyár egy Dolores nevű szép lány öröksége, de Gilfain illatszergyáros a titkot megtudja, a szigetet is hatalmába keríti, s mint parfümkirály, nagy jövedelmeket sörpör be. Szeretné Dolorest is feleségül venni, de ez mássa szerelmes és Gilfain minden ravaszága kiderül. Hogy milyen a Florodora parfüm, azt a közönségnek is megmutatják, mert az első felvonás után finom permetezőekkel az egész nézőtárt elárasztják. A színpadon sok új és tarka jelmez jelent meg, az előadás is a jobbik közül való. Ledófszky Gizella (Dolores), Fedák Sári, Turcsányi Olga, Dóri Margit, Sziklai Kornél, Szilágyi Vilmos Palásthy Sándor működtek közre.

Színes metszetek kiállítása az országos képtárban. A sokszorosító művészetből tanulságos kiállítást rendezett dr. Térey Gábor, az országos képtár igazgató öre. A képek sokszorosításának metszetek és könyomások után színezéssel készült művészi lapjaiból állított össze gazdag gyűteményt. Szakértelemmel írt katalógust is adott a kiállítás-hoz, mely három termet foglal el és 200 lapból áll. Különösen nagy számmal van képviselve Franciaország, a modern színes réznyomás klasszikus hazája és Németország, a melyet művészi könyomatokban az első hely illet meg. Anglia színes fametszeteivel is méltó feltűnést kelt a kiállításon. A kétszáz kiállított lap között csak hét magyar mű van. Kalmár Elza könyomatú tájképei, Paczka Ferencz «Dante» című képe s Rippl-Rónai könyomatú virágcsoportjai. A magyar színes nyomású képek leginkább Kádár párisi hazánkfa műterméből kerülnek. A kiállítást számosan látogatták. Mindig megtekinthető akkor, mikor a képtár nyitva van.

Művészi kitüntetések és ösztöndíjak. A Műcsarnok telti tárlatának bíráló-bizottságai az Ipolyi-féle egyházfestészeti díjat (2000 korona) Ferenczy Károly «Ábrahám áldozata» című nagy festményének, a lipótvárosi kaszinó díját (1000 korona) Fényes Adolf gyűjteményes kiállításának, a Ráth-díjat (600 korona) Teles Ede apró szobrainak ítelték oda. Ugyancsak most határozott az orsz. képzőművészeti tanács azon két-két 4200 koronás kölföldre szóló ösztöndíj fölött, melyeket egy névtelenül maradó főúr alapított magyar táj- és állatfestők számára. E két ösztöndíj egyikét ismételték a szegedi születésű Zombory Lajos kaptá, a ki Zügel hírneves müncheni állatfestő tanítványa, a másikat Wellmann Róbert, az erdélyi szász festő kapta, a ki Róma mellett Cerverában él.

A Nemzeti Szalon öszi kiállítása deczember 8-án bezárult. A kiállítás 50 napig tartott. Ezalatt elkel 49 millió 7020 korona értékben. A látogatók száma négyezren felül van. Most a téli kiállítást rendezik, melyre 600-nál több műtárgyat küldtek.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A Magyar Tud. Akadémia deczember 9-iki ülésén, Pauler Gyula elnöklese mellett, két felolvasást napirenden.

Balogh Jenő egyetemi tanár, mint levelező tag székfoglaló értekezést tartott «Gróf Széchenyi István hatása bünvádi porjogunk átalakulására» címűen. Ismertette Gróf Széchenyi Istvánnak a bünvádi porjog körébe eső nézeteit, és ezeknek jogfeloldásunkra gyakorolt hatását. A felolvasást tetszéssel fogadták. Ezután Gaal Jenő levelező tag mutatta be az akadémia nemzetgazdasági bizottságának megbízásából írt terjedelmesebb munkáját Berzeviczy Gergely régi magyar közgazdasági író életéről és műveiről. Berzeviczy 1763-ban született Lomniczon. Tanulmányait főleg Késmárkon végezte, később pedig az ország különféle pontjain patvarista és jurátus volt. Két évét külföldön is töltött. Hazajövet a helytartó-tanácsnál szolgált, mint fogalmazó. Ez időben tanuja volt a Martinovicsezszeeküesbe benyolult kiváló férfiak kivétezetésének. Erre hivataláról lemondván, bitokára Szepesmegyébe vonult vissza. Ott tanulmányokkal és irodalmi tevékenységgel foglalkozott. Hosszú sorozatát írta latinul az igen becses nemzetgazdasági, egyháspolitikai és publicisztikai dolgozatoknak, melyek nevét itthon- és a külföldön egyaránt

TÁBORI TÁVIRÓ-ÁLLOMÁS.

A «HADSEREG» AZ URÁNIA-SZINHÁZBAN. — SZEMLE A VÉRMEZŐN.

híressé tették. Gaal Jenő csak nem rég talált rá Berzeviczynek legbecesebb elméleti latin művére a család levéltár iratai között s azt le is fordította. E mű magas színvonalon tárgyalja a nemzetgazdaságot alaptanait. A cenzura miatt akkor, mikor iratott, nem jelenhetett meg. A felolvasó végül Berzeviczy Gergely jellemrajzát mutatta be, és czáfolta a vádat, mintha magyar nemességét és alkotmányt gyalázó 1790-ben kiadott jözefnista iratot ő írta volna. A felolvasást megjeljenzték.

A Petőfi-Társaság deczember 8-iki ülésén Gárdonyi Géza, a gyorsan népszerűvé lett író — kinek «A bor» színművét folytonosan tele ház előtt játszik a Nemzeti Színházban, — tartotta székfoglalóját. Bartók Lajos elnök szép szavakkal üdvözölte Gárdonyit, ki székfoglalóját a Nemzeti Színházban a héten színe került «Karácsonyi álom» című népies színművének bevezetését választotta. Ezt Somló Sándor, a Nemzeti Színház tagja, nagy hatással adta elő. A színpadra falsai betlehemesek érkeznek s az igazgatónak az ötlete támad, hogy színészekkel egyes eljátszassák a Betlehemet. Elhatározását így indokolja:

«Mért ne szólbarna itt is egy napon A furulya, a magyar szinpadon; Karácsony van, a legendák hava. Mit nekem szabály, dramaturgia? A gyöngy csak gyöngy, akármiel földön fekszik, Minden szép, a mi a szívünknek tetszik.»

A költői részleteket zajos tapsokban részestette a közönség. Utána Peterdi Sándor vendég «A vándorló község» című szép elbeszélését olvasta fel Prém József, Koroda Pál bemutatta Luby Sándornak «Ocskay brigádéros» című hazafias költeményét. Végül Prém József olvasta fel «A két Galambos» című novelláját. Zárt ülést is tartottak a január 6-iki nagygyűlés tárgyaitól. A tagválasztó gyűlést pedig deczember 27-ikére tűzték ki.

MI UJSÁG?

* A képviselőház tagjai arczképeinek közlését, melyet előző két számunkban megkezdettünk, egyelőre félbeszakítjuk s majd új-éj után folytatjuk ismét, midőn a képviselőház megint összeül. Eddig 128 képviselő képe és életrajza jelent meg lapunkban s a hátralevők bemutatását mellékletek adásával is rövid idő alatt be fogjuk fejezni, ugy hogy olvasóink az új képviselőház összes tagjai arczképeinek birtokába jutnak.

Erzsébet királyné emléke. Az Erzsébet-szobor bizottság és hó 9-én Ráth György elnöklete alatt ülést tartott, melyen az elnök részvétellel emlékezett meg a szoborbizottság elődjának, Hazay István

miniszteri titkárnak haláláról. Az előadói tisztségre báró Skerlecz Ivánt kérték föl, a ki előterjesztette a bizottság évi jelentését, a mely az országgyűlés elő fog kerülni. Végül elhatározták, hogy tekintettel a pályázat közeli lejártára, a bíráló bizottságot már most megalakítják. — A miniszterium, mint a hivatalos lap jelenti, Szapáry Gyula gróf tárnokmester és Tisza Kálmán belső titkos tanácsosokat a dicsőült Erzsébet királyné emlékének törvénybeiktatásáról szóló 1898: XXX. törvényzikk értelmében alakított országos bizottság tagjává nevezte ki.

Erzsébet főhercegnő elköltözése Luxenburgból. Erzsébet főhercegnő a napokban költözött ki a Laxenburgi kastélyból, a hol fiatalágában az év legnagyobb részét töltötte. A laxenburgi-kastélyban e hónap eleje óta folyt a csomagolás. Hosszú sorokban vonult ki a kastélyból a bátoros kocsik, a melyek a királyi hercegnő bátorait szállították Bécsbe. Erzsébet főhercegnő elutazása előtt sok tárgyat elajándékozott környezetének. Így a laxenburgi iskola kapta a kir. hercegnő gazdag lepke-gyűjteményét és sok iskolaszert, a melyeket tanuló éveiben használt.

Szilágyi Dezső-tér. A székes-főváros tanácsa legutóbbi ülésén elhatározta, hogy javasolni fogja a közmunkatanácsnak, hogy a VIII. kerület külső részén fekvő Újvásár-teret, mely a főváros belterületének legnagyobb tere, nevezze el Szilágyi Dezső-térnek.

A közös pénzügyminiszteriumból. A közös pénzügyminiszteriumban, hol Thallóczy Lajos ép most osztályfő lett, személyi változás is történt. A királyi szent-miklósi Pongrácz Frigyes grótot, a közös pénzügyminiszterium osztályfőnökét saját kérelmére nyugalmába helyezte és az alkalommal a titkos tanácsosi méltóságot adományozta neki. Utódja Dobra Henrik miniszteri tanácsos lett, a kit egyidejűleg valóságos osztályfőnökébe neveztek ki.

A közoktatási miniszteriumból. A király az irodalom terén is jól ismert legif. dr. Szász Károlynak, a közoktatási miniszterium titkárnak az osztálytanácsosi címet és jelleget adományozta.

Szebenmegye tanfelügyelője. A közoktatásügyi miniszter dr. Pintér Gábor királyi tanfelügyelőt Szebenmegyéből Brassó megyébe helyezte át, a szebenmegyei tankerület önálló vezetésére pedig dr. Vértessy Gyula fővárosi királyi segédtanfelügyelőt rendelte ki. Vértessy Gyula az újabb írói nemzedék egyik tehetséges tagja, ki költeményeivel és elbe-

INDULÁS A FALKA-VADÁSZATRA.

szeléseivel az olvasó közönség előtt is jól ismertté tette nevét.

A Nobel-díj nyertesei. A norvég országgyűlés, a storthing december 10-ikén ünnepélyes ülést tartott. A storthing Nobel-bizottságának elnöke közölte, hogy a Nobel-békedíjat 1901. évre **Dunant** Henrik svájci orvosnak és **Passy** Frederic párisi tanárnak ítéltek oda egyenlő 104,000 frankos részekben. **Dunant** volt az, aki a hatvanas években az olaszországi hadjáratok hatása alatt egy könyvben a genfi egyezmény és a vörös-kereszt-szervezet eszméjét fölvetette. **Passy** Frederic pedig ismert vezére a nemzetközi békemozgalomnak. — Egy másik **Stockholmból** való hír ugyane napról a többi Nobel-díj kiosztásáról ezt jelenti: december 10-én este a trónörökös és a királyi család jelenlétében szétosztották az egyenként 28,000 frankos Nobel-díjakat, melyek a tudomány és irodalom czéljaira alapítottak. Díjat kaptak: orvostudományért **Behring** (Halle), a diftéria-szerum egyik feltalálója, kémiaiért **Vanhoff** (Berlin), fizikáért **Röntgen** (München), irodalomért **Sully-Prudhomme** (Páris). Az utóbb nevezett kivételével, a kinek díját a francia követnek adták át, a díjakat nyerek mind jelen voltak a díjkiosztásnál.

Tavaly ilyen időben nagy feltűnést keltett a zenepiaczon megjelent **Operette-Album** első kötete. Annak idején eléggé méltatlankodtak ezen vállalatot, és nagy látszik nem hiába. Mint értesültünk, a kiadó 23,000 példányt küldtek az ország minden részébe. Ha tekintetbe vesszük, hány helyen fordul meg az országban szintársulat, nem esodálkozunk, hogy a ki csak egy keveset tud zongorázni, sietett ezen **Operette-Albumot** megszerezni. Így legalább végig élvezheti otthon a Népszínházban előadott operetteket. **Chromometer** pontossággal jelent meg ezen **Operette-Album** második kötete, mely tartalmánál fogva ugyancsak versenybehet az első kötettel. Felültenül legkedvesebb karácsonyi ajándék két pompás díszkötésű **Operette-Album**, egy-egy kötet ára 5 korona, füve egyenként 3 korona. Az **Operette-Album Zipsér és Könyv** zeneműkiadónál Budapesten jelent meg, ajánljuk t. olvasóink figyelmébe.

Megnyílt Budapesten, IV., Váci-utca 2. szám (Gizella-tér sarok) **Winkle** Nándor műkereskedése, az

A 'HADSEREG' AZ URÁNIA-SZÍNHÁZBAN. — HIDÁSZOK.

acél- és rézmetszelek, modern képkeretek gazdag gyűjteménye. A **czég** törzsüzlete IV., Kigó-tér 5. szám alatt van. Alapítási évi 1892. — Egyébként ajánljuk a mai számunkban megjelent hírdetést a közönség figyelmébe. **Steiner-féle orientál-erőpor.** Csak rövid ideje, hogy a Steiner-féle orientál-erőpor a kereskedelembe

PIHENŐ A GYAKORLATON.

került és ma a Steiner D. Ferenc és társa czég, Berlin SW., Königrätzstrasse 69, megrendelőinek száma sok tízezerre rög. A nevezett czég orientál-erőpora elsőrangú táppor, mely minden káros alkatrésztől ment

és soványaság, testi gyengeség, erőtlenség ellen, valamint szép, telt, eszményi és összhangzatos testidomok elnyerésére igen jól használható. Ennélfogva kiválóan alkalmas erősítőszert gyenge hölgyek, urak és gyermekek számára.

Hol étvágy hiányzik, ott az iny még a legjobb falatokat is mellőzi. Az étvágyat nagyban előmozdító szer a **Somatose**. Hűséből előállított, íztelen, könnyen oldódó, tartalmazza a húsnak azon sóit, melyek a test felépítéséhez szükségesek; 90% felül fehérszén, könnyen emészthető, gyarapító alakban. Sáporkban és vérszegénységénél, a gyomornak és bélnek mindennemű betegségeinél, a melyeknél a mindennapi étel nem emészthető és szívódik fel, mint normális állapotban, minden lúzas betegségnél, melyek többnyire étvágyhiánnyal járnak, erősíti a **Somatose** a szervezetet, fokozza az étvágyat, mi által a testben pótolja a fokozott fehérszénvesztést.

T. olvasóink becses figyelmébe ajánljuk **Brauswetter** János Magyarország legnagyobb órászületését Szegeden, hol úgy órák, mint ékszeres részletfizetésre is szigorúan szabott árákon kaphatók. — Árjegyzék 2000 képpel ingyen.

HALÁLOZÁSOK.

Dr. Király FERENC közgazdasági író, országgyűlési képviselő 59 éves korában meghalt Debreczenben. A selmeczi erdészeti akadémián, majd a hohenneimi gazdasági akadémián végezte tanulmányait, majd a lipcei és berlini egyetemeken jogot és államtudományokat hallgatott. 1869-ben a debr-

zeni kereskedelmi és iparkamara titkára lett. 1889-ben és 1896-ban szabadalvú párti programmal Debreczen második kerülete képviselővé választotta

NÉMETHY György, a Nemzeti Színház régi tagja, meghalt Budapesten 75 éves korában. A negyvenes évek második felében a vidéki színházak egyik kedvelt tagja volt. A szabadságharc alatt Bem táborában küzdött és hadnagy lett. Aztán ismét visszatért a színészi pályára, s a Nemzeti Színházhoz szerződötték, ahol a népszínművekben is foglalkoztatták. Abban az időben s még a hatvanas években is a népszínmű nagyon alárendelt faj volt a Nemzeti Színháznál, olykor, némely vasárnapokon játszották. Némethy játszotta a főszerepeket feleségével, **Eötvös** Borcsával. Némethy 1866-ban ismét a vidékre ment. Igazgató is volt, ez a vállalkozása azonban anyagilag balsikerrel járt. 1881-ben mint jegykiadó pénztárnok újból a Nemzeti Színházhoz került és innen 1898 év őszén nyugalomba vonult.

URECHIA VAZUL, a román szenátus alelnöke, volt román közoktatásügyi miniszter, december 6-án meghalt Bukarestben szívhívdésben 67 éves korában. Elnöke volt a román hazafias ligának, mely Románia törekvése czéljával a magyarországi románokkal való egyesülést tűzte ki. Beszédeiben, irataiban, úgy hazájában, mint a külföldön, szenvedélyesen igazott Magyarországot ellen. Nagyobb ellensége alig volt hazánknak, abban a balhíttben, hogy a magyarországi románok a legnagyobb elnyomatásban élnek. Történeti fejtegetéseiben, melyek a románok eredetére és a magyarországi románokra vonatkoznak, nem a történeti igazságot szolgálta, hanem azokban is az igazítás anyagát kereste. Urechia 1834-ben született Peatra moldvai városban. Egyetem bölcsészeti és jogi tanulmányait a párisi és a madridi egyetemen végezte. Visszatérve hazájába, a jassyi egyetem irodalomtörténeti tanára lett; majd 1864-

A 'HADSEREG' AZ URÁNIA-SZÍNHÁZBAN. — BIRKÓZÁS A LUDOVIKAI-AKADÉMIA TORNA-TERÉN.

ben közoktatásügyi miniszter. A hírhedt román ligát 1891-ben alakította.

Elhunytak még a közelebbi napokban: **Kozma** Károly kanonok, címzetes püspök Egerben. Régebben az egri szeminárium tanára, majd 1892-ig rektora volt. Minden vagyonát jótékony czélra fordította. A teológiai irodalom terén nagy munkásságot fejtett ki. — **KIRÁLL** Lőrincz győri székesegyházi kanonok, rábaközi főesperes, életének 65. papságának 41. évében Győrött. — **HASKÓ** József dunaszerdahelyi róm. kath. plébános 74 éves korában Dunaszerdahelyen. — **HORVÁTH** János, a békéscsabai Rudolf-főgimnázium nyug. igazgatótanára, Békés-Csabán 78 éves korában. — **CSENGŐ** Gyula, Gyergyó-Szentmiklós város főjegyzője 45 éves korában. — **MÁRKÓDI** ANTAL DÉNES 1848/49-es honvédfőhadnagy 80-ik évében, Seps-Szent-Györgyön. — **ANTONCSZUK** ISTVÁN, nyug. árvászeiki elnök és volt orsz. képviselő 74 éves korában Világoson. Antoncszuka a szabadságharcban titkára volt **Drágos** Jánosnak, az oláhok meghatalmazottjának, aki Kossuthal tárgyalt, hogy az oláhok és magyarok között békés megegyezés jöjjön létre. A tárgyalás meghusult s a felbőszült oláhok **Drágost** is felkoncolták. — **PRINCZ** KÁLMÁN földbírtokos, Szepes-megye törvényhatósági bizottsági tagja **Petrőczon** 66 éves korában. — **KELNER** József, a sátoralja-újhegyi takarékpénztár igazgatója tagja és egyik alapítója, városi és megyei bizottsági tag, 71 éves korában Sátoralja-Ujhelyen. — **PENTHE** József városi közigyám 33 éves korában, Komáromban. — **STRONCH** ERNŐ nyug. államvasuti felügyelő 68-ik évében Budapesten. — **RÍKOS** GYULA gyógyszerész, az alberti-irai Takarékpénztár igazgatója, aki az októberi képviselőválasztáson a függetlenségi párt jelöltje volt az alsó-dabasi kerületben, Budapesten.

GATTÁJAI GOROV JÁNOSNÉ szül. Noszpoly Stefánia, jótékonyaságról ismert úri nő 58 éves korában Sályban. **Dr. Gorov** László orsz. képviselő édes anyját gyászolja az elhunytban. — **ÖZV.** nagybócsai **SÁRKÓZ** SIMONNÉ, szül. Kangyár Paulina, 63-ik évében, Tápió-Szelén. — **ÁRKOSI** BENKŐ MIHÁLYNÉ, szül. Fekete Matild, Kolozsvárott 44 esztendőskorában. — **B. BAR** KÓCZY DOMÓK ANTONIA Budapesten 78 esztendőskorában. — **ÖZV.** **QUICKL** JÓZSEFNÉ, szül. Waigand Rozina 63 éves korában Budapesten. — **ÖZV.** **REINER** JÓZSEFNÉ, dr. Reiner Ede ügyvéd, a salgó-tarjáni kőszénbánya-részvénytársaság igazgatójának édes anyja, Budapesten.

Szerkesztői üzenetek.

Eger. S. B. Munkanélküliek — különösen tének idején — minden nagyobb városban vannak. Londonban évenként átlag 65-70 ezer ember marad munka nélkül, de ezek sorsán az óriási menházak segítenek, melyekben a munka nélkül maradt hajlékot és ellátást kap. London bel- és külterületén 32 nagy menház van, melyeket gazdag magánzók építettek s dús javadalmakkal láttak el. Tavasszal e házak túsreke, mert a kikötőkben, dock-okban és hajógyárakban mindenki munkát kap. Párisban a munkanélkülieket illetőségük helyére szállítják, hol róluk gondoskodnak. Ehez részben hasonló eljárást követnek Németországban is. Az olasz és spanyol munkanélküliekről azonban alig gondoskodnak.

Az öreg tiszteletes úr. Elbeszélés. Tehetségre mutató munka, de meséjénél fogva lapunkba nem való. Hát nincs már más megírni való a világon, mint sikamlósság, vagy a mi ezzel határos?

Hogy lettél enyém. Nagyon szaporítja a szót s bizonyos lankadság ömlik el versén, melyben hiába keresünk a költői képzelet színes csillogását, csak szavakat és mindig szavakat kapunk. Verselése is hogy kívánni valót.

Matróz sírja. Véletlen. Tünődés. A versirással is úgy van az ember, mint a zongora-játékkal. Valaki játszhatik igen csinosan a zongorán, szűkebb családi vagy baráti körnek nagy élvezetet szerzhet, igazi hatást is érhet el; a nagy hangversenyteremben azonban játékból észrevétlenül maradna mindaz, a mi jó benne s csak kezdetlegességet venné észre a közönség, a mely egész más várt a hivatásos művész-től s mást az ügyes műkedvelőtől. Így járnának az ön versei is a nagy nyilvánosság előtt.

Kikeletlen. Ez bizony rossz tréfa, nem is tudjuk, mit akar vele.

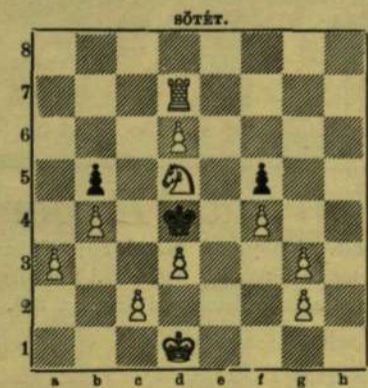
Az én virágom. Emlékezés. Kétféle dal. Verseiben határozottan meglátni a tehetség nyomát. Van benne érzés, közvetlen hangon is van kifejezve. Egyelőre azonban még érnie kell tehetségének, — most még nem válnék hasznára a nyilvánosság erős napfénye. Remélni lehet azonban, hogy idő, tanulmány, érzelmi világának mélyülése elvezeti a siker forrásához.

Két temetés. Gondolata, ha nem új is, alkalmas volna költői feldolgozásra, de a hogy itt meg van írva, alig egyéb, mint jobbajta próza.

Nem közölhetők: **Sóhaj** (Desider). Egy kis hangulat van benne, de egyéb semmi. — **Az évszakok.** Lompos formájú, döcögős, üres. — **Éltünk mind.** Csaknem olvashatatlann, rossz verselése miatt s a tartalma is nagyon köznap. — **Taktika.** Hát vers az ilyen? — **Jemmyhez.** Olyan se hideg, se meleg dilettáns-munka. — **Mikor** még szép nyár volt. Hideg szavak. — **Őzsi alkony.** A mi benne hangulat, az sekélyes, a mi pedig reflexió, köznap. Nyelve is lífjával van a keresetlenségnek. — **A ligetben, stb.** Felületes dolgok, nem emelkednek a mindennapiság színvonalára fölé.

SAKKJÁTÉK.

2252. számú feladvány. Pauly W.-tól.

Világos indúl s a negyedik lépésre matot mond.

KÉPTALÁNY.

A 'Vasárnapi Ujság' 47-ik számában közölt képtalány megfejtése: **Kondorosi csárda mellett, gulya, ménes ott delelget.**

Felolós szerkesztő: Nagy Miklós. Szerkesztéségi iroda: Budapest, IV., Kaplony-utca 9.

Legjobb és leghirveesebb pipere hölgyor: a **La VELOUTINE** Különleges Rizpor BISMUTTAL VEGYITVE **CH. FAY, ILLATSZERÉSZ.** PARIS — 9, rue de la Paix, 9 — PARIS.

Alapított 1865-ben. A legjobb bel- és külföldi zongorák, pianók és harmonikumok legolcsóbban kaphatók

Heckenast Gusztáv zongorateremben Budapest, IV., Gizella-tér 2. (Váci-utca sarkán).

Ehrbar udvari zongoragyár **Schiedmayer** és **Hai** stuttgarti udvari zongoragyár magyarországi egyedüli képviselője. Valódi amerikai harmonikumok. 9318

GERMANDRÉE PORHANYÓS ÁLLAPOTBAN és TABLETAKBAN Francia szabadalom. A szépség titka, ideális illattal feltöltött tartós, egészséges és diszkrét. **A Germandrée** az arcbőrnek egészséges és úde szint ad. **1900. évi Párisi Világkiállítás: ARANYÉREM** **MIGNOT-BOUCHER, 19, Rue Vivienne, PARIS.** Kapható Török József gyógyszerárán Budapesten.

A „Zenélő Magyarországot” zongora és hegedű zenemű-újdonosságok közlő zenemű-folyóirat, megjelenik minden hó 1 és 15-én mindenkor 12 oldal tartalommal a legjobb s modern zenemű-újdonosságokkal. Kiküldetve a budapesti országos kiállítás 1896 és a párisi 1900. évi világkiállítás — s szerkesztő-küldőjének s ő csász. és apostoli királyi Felsőleg. legmagasabb megelégedését méltóztatott nyilvánítani. Rendes munkatársai az ország legszámtalább magyar zeneszerzői s a külföld világhírű compositorai, a kiknek legsikerültebb szerzeményeit közli a continensen egyedül álló zenemű-folyóirat. **Előfizetési ára évnélve 6 füzetre, 75 oldal zenemű-tartalommal 3 korona,** mutaványt fizet 60 fillér beküldése ellen bérmentve küld a **Zenélő Magyarországot** — **Kölnner** Ede zeneműkiadónál, kiskörmend, Budapest, VIII., József-körút 24.

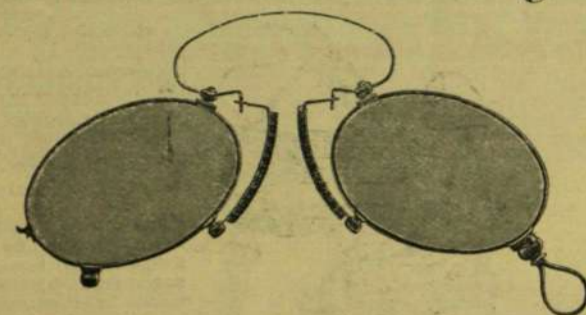
Tej sterilizáló készülék gyermekek mesterséges táplálására. Eredeti gyártmány **Soxlet** tanár szerint. Teljes készlet ára I. sz. 19. — kor. II. sz. 22.80 kor. III. sz. 27. — kor. Továbbá dusan felszerelt raktár gyermekágyas nők részére, valamint gyermekoromert és az összes betegápolási cikkekből. Gyárában a további járállás mellett méretekelt áron készítenek: haszkótkák, költőkérők, sárkótkák, fűzők fordító részekre, műlábak, műkezek stb. stb. Kimerülő árjegyzéket ingyen és bérmentve küld **KELETI J.** műszer-gyára, **Bpest, Koronaherceg-n. 17.**

Karácsonyi Vásár! leszállított árak mellett **Tulhalmozott raktár** legfinomabb bel- és külföldi dús aranyozással, remek szép festésű **Porcellán Étkező** teás-, kávé- és mosdó-készletek **Rendkívül olcsó** Komplet 6 személyre, dusan aranyozott és remek festésű: **Étkezőkészlet 6.50** Teakészlet finom ... 3.75 Rocco ... 4.75 Kávékészlet ... 3.75 **Étkező modern 8.50** Moca palatavál ... 4.50 Fűzőlámpa majolika ... 4.75 Mosdó, finom ... 4.50 **Étkező rocco 10.50** Üvegkészlet, csiszolt, vesző 9.50 **12 személyre 25, 30 és 35 ft.** Nagy választék rendkívül szép és olcsó **Majolika vázák és falitányérok** **Ortner Rezső és Társa** Teréz-körút **32.** Vidéki rendelésnél kérjük a vasút állomást. **Székföld.**

CALDERONI ÉS TÁRSA

Látszer-raktár: IV., Váci-utca 1. szám **BUDAPEST** Mű- és tanszer-raktár IV., Kis hid-utca 8.

Karácsonyi és ujévi ajándékok.

Színházi látcsövek

alumíniumból, legkülönbözőbb kiállításban, kitérő üvegekkel

kor. 20.—, 25.—, 30.—, 50.— és feljebb.

Női látcsövek hosszú fogantyúval, diszes kivitelben

kor. 30.—, 35.—, 40.— és feljebb.

Utazási, tábori, vadász- és verseny-látcsövek

kor. 15.—, 20.—, 30.—, 40.—, 50.— és feljebb.

Zeiss, Busch, Voigtländer és Hensoldt-féle prizmás távcsövek, Goertz-féle triéderek

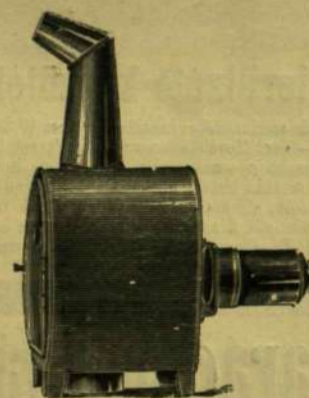
eredeti árjegyzéki áron. Szemüvegek és orrszipetők arany-, ezüst-, teknős-léka- vagy nikkelkeretben, legfinomabb üvegekkel vagy valódi hegyi jegeccsel.

Kor. 3.— 60.—ig.

Szalon-lorgnettek legszebb kivitelben.

Stereoskop készülékek, aneroid légsúlymérők, terem- és ablak-hőmérők diszes kivitelben, nagyító üvegek, görscövek, teleskopok, graphoskopok.

Finom varázslámpa

petroleum-lámpával, ezüstözött reflektorral, 12 finom hosszú képpel, 1 színjátékkal és 2 mozgóképpel fa-keretben kor. 24.—32.—ig.

Varázslámpa

egy-szerű, de gondos kivitelben, petroleum-lámpával és 12 képpel ellátva. Három nagyságban készül kor. 3.—16.—ig.

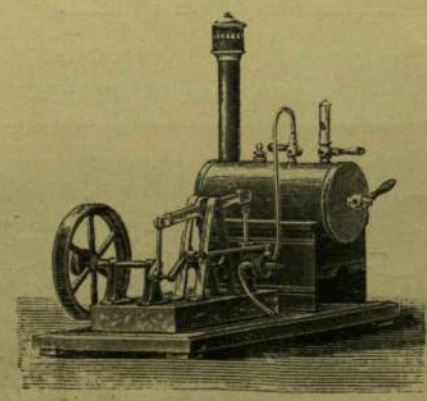
Finom gőzmozdony

középnagyságu, sípval és vizállást jelző csővel és szénkoocsival ellátva, kor. 24.—

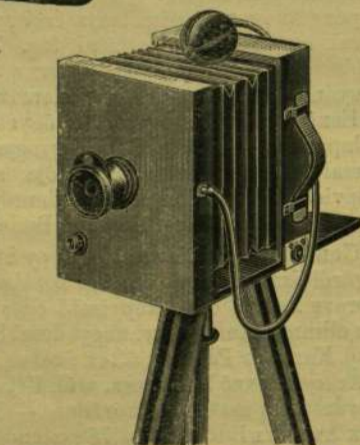
Eredeti drezdai Experimentáló szekrények.

27 physikai készülék egy fiókos szekrényben elhelyezve, részletes és illusztrált használati utasítással ellátva 400 kísérlethez. Eredeti gyári ára kor. 30.—

Gőzgépek

oscilláló hengerral és balancier-vel ellátva, finom kivitelben, nikkelezve, kor. 5.— 40.—ig.

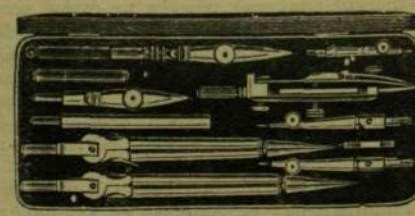

Tanuló-készülék.

Homályos diófából készítve, hossz- és függőleges, pillanat- és időfelvételek készítésére berendezve. Ára objektívvel, pillanatzárral, 3 kettős kassettával és állvánnyal együtt kor. 30.—

Kodak-készülékek

26 koronától feljebb.

Finom iskolai rajzeszközök

ujesztől kor. 3.—20.—ig.

Szab. rajzeszköz

hengeralaku szárákkal K 16.—40.—ig.

KOCH TESTVÉREK

legnagyobb

férfi- és gyermek-ruha áruház

BUDAPEST, Károly-körút 26.

A tisztelt vevőközönségünknek ez alkalommal kiváló versenyképességünket akarjuk bebizonyítani és igazán szélszéri és olcsó ajándék-célokra nyújtani.

Karácsonyi alkalmi csoportok

diszesen csomagolt dobozokban.

I. csoport: á 5 frt.

II. csoport: á 7 frt.

Urak részére:	Fülek részére:	Urak részére:	Fülek részére:
1 nadrágra való szövet (tiszt) 1 gallérvédő (tiszt) 1 gallérvédő (selyem) 1 nadrágtartó.	1 gyermek-öltöny 3-10 évesig, diszes és külön minőség. 1 karácsonyi meglepetés a gyermek korához mérten. 1 nadrágtartó.	1 reggeli köntös (leg. duble). 1 gallérvédő (tiszt) 1 nadrágtartó.	1 koresolya-kabát, finom szövettel, zsinórca, prém-gallérral, 3-10 évesig. 1 karácsonyi meglepetés a fiú korához mérten. 1 nadrágtartó.

III. csoport: á 10 frt.

Urak részére:	Urak részére:	Fülek részére:
1 finom teveszőr reggeli köntös, bársonydiszes, selyemszinű. 1 gallérvédő, (tiszt) 1 nadrágtartó. 1 finom nadrágtartó.	1 öltönyre fin. gyapjuszövet. 1 gallérvédő, (tiszt) 1 nadrágtartó, vagy 1 nadrágra való legfinomabb angol szövet a fenti hozzá-tételekkel.	1 bársony-öltöny, vagy 1 katonai-öltöny (egyenruha). 1 karácsonyi meglepetés a fiú korához mérten. 1 nadrágtartó.

A csoportbeli tárgyak egyenkint nem adatnak el.

TANULÓK LAPJA

Előfizetési ára:

Egész évre 9 kor. 60 fill.
Fél évre 4 * 80 *
Negyed évre 2 * 40 *

Gaal Mózes, a magyar diákok legkedveltebb írója, szerkeszti. Az egyetlen magyar lap, mely a diákoknak nemes szórakoztatója és oktatója. Megjelenik minden héten 16 oldal terjedelemben. Közül állandóan két hosszabb elbeszélést, számos ismeretterjesztő cikket. Előfizetési ára egész évre 9 kor. 60 fill. Kiadója a Franklin-Társulat (Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4). Az októberben kezdődött évfolyamra bármikor elő lehet fizetni.

Mutatószámokat szívesen küld a kiadóhivatal.

ESZMÉNYI KEBEL

érhető el a Párisban, Passage Vendôme 5. az egyedüli szex, mely két hónap alatt és a nélkül, hogy az egészségnak ártana, az eszmenyi kebel fejlődését, valamint a kebel idomának szilárdságát biztosítja. Egy üvegecse ára használati utasítással együtt 3 forint. Raktár: Török József, Budapest, Király-utca 12. sz. 8442

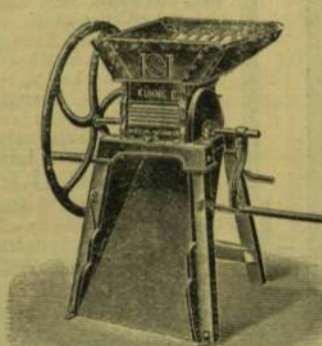

Pergetett mézet

elsőrendűt, 5 kilós bödönökben bérmentve 6 koronáért szállít az orsz. méhészegylet BUDAPEST.

Danjanich-utca 34.

TÉLI IDÉNY 1901/2.

Szecska-vágógépek kézi és erőhajtásra.

Répa-vágók. Kiváló munkabírásu rapid darálógépek.

Ventzki-féle 9335

szab. takarmányfüllesztők. Erőhajtásra Casali-féle szabadalmazott kukoriczamorzsolók rendkívül munkaképességgel.

Teljes takarmánykamara felszerelések melyek sok évi tapasztalatok alapján a helyi viszonyokhoz mérten díjmentesen tervezettek, legjobb szerkezetben és gondos kivitelben szállíthatnak

KÜHN E. mezőgazdasági gépgyár által. — Gyár: MOSON, Moson vm. Főraktár: BUDAPEST, VI., Váci-körút 57/a.

BERNDORFI

fémáru-gyár KRUPP ARTHUR.
RAKTÁR:
Budapest, Váci-utca 25.

(Kristóf-tér sarok.)
Ajánlja elismert szolid gyártmányait
ALPACCA-EZÜST.
CHINA-EZÜST és
ALPACCABÓL,
ugymint: **evészkészők,**
asztalterítékek, tálak,
tea- és kávékannák
TEASZÜRŐK
gyertya-, gyulataratók.
asztaldíszek stb.,
valamint szabadalmazott (patent)
tiszta nikkelt főzőedényeket.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Szépség és egészség.

Kinek van szeplője?

patlanos vagy bármi folt az arcon, az használja a teljesen ártalmatlan **Rozsnyay-féle** világírú **Serail-arczenőcsőt,** mely az arczért rövid időn fehérré, tisztává és üdév teszi. Egy tég. ára 1.40 kor. Egy kis tégely ára 70 fill. **Serail-zappan** egy db. 60 fill., **Serail-hőgyörp** egy doboz 1.40 kor. Kitehető és valódi **Epszappan** egy db. 80 fill.

Idegesség, vérszegénység

és az ebből származó bajok ellen legbiztosabban hat **Rozsnyay Vasas-chinabora,** mely saját természetesen édes borral készíte, hatásában minden hasonló készítményt felmul. Egy üveg ára 2 kor. 40 fill., 6 üveg franco küldve 12 kor. 12 fill. 8992

A t. cs. közönség szíves figyelmébe ajánljuk, hogy mindezen készítményeink törvényesen bejegyzett védjeggyel vannak ellátva, mely az aradi szabadságszobrot ábrázolja. Kaptható: **ROZSNYAY MÁTYÁS** gyógytárában Arad, Szabadság-tér. Budapest: **Török József** és **dr. Egger Leo** 'Nádor' gyógyszertárában, valamint minden magyarországi gyógyszertárban.

MAGYARHON ELSŐ LEGNAGYOBB és LEGJOBB NÉVŰ ÓRAÜZLETE

BRAUSWETTER JÁNOS

SZEGEDEN
CS. ÉS KIR. KÉZ. RÓLAGOSAN SZAB.
KRONOMETER és MŰ-ÓRAS
FELTALÁLÓJA A REMONTÖR
INDOÓRAKNAK STB. STB.

ÓRAK, ÉKSZEREK
10-ÉVI JÓTALLASSAL
KÉSZPÉNZÉRT, VALAMINT
RÉSZLETFIZETÉSRE!

JAVÍTÁSOK 5 ÉVI JÓTALLÁS MELLETT.

KÉPES ÁRJELEZÉK BODOLJAZTATÁSVAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE

EMKE-levelepapirt mindenütt kapható!

EMKE dala!

EMKE-papirt, levelepapirt vegyetek! Ha rá néztek, feldobog a szívetek. Magyar fiúk, magyar lányok, tinidzók, Hogy én nektek magyar papirt kínálók.

Magyar földön, magyar kezek csinálják. Magyar földön, magyar népek kínálják. Nem hagyhat ez magyar szívet hiégen, Hogy a magyar előre tör, s tenni vagy.

Külföld helyett a hazában maradjunk. A magyar pénz idegennek ne adjuk! Hadd tudja meg ebből is a nagy világ, Hogy a magyar előre tör, s tenni vagy.

EMKE-papirt adjatok a kezembe! Edes anyám, neked írok én erre, Van-e ennél más papir a világon? Bolos uram, csupán EMKE-t kínáljon!

Mindenütt kapható!

Első Magyar Üvegyár Részvény-Társaság. Budapest, V., Ferencz József-tér 8. Üzlethehelyiségünk nem a Lánchíddal szemben, hanem az Akadémia mellett, a Béla-utca sarkán létezik. Karácsonyi és újévi ajándékok ajánlhatók kristályüveg készletek, remek virágváza és alkalmi dísz tárgyak.

MAGYARSÁG Politikai napilap. Megjelenik minden nap délután. Főszerkesztő: GYORFFY GYULA dr. BENEDEK ELEK. Felelős szerkesztő: VEZÉREKÉK és TÁRCA-ÍRÓK: Bedő Albert, Jancsó Benedek, Gaál Mózes, Jakab Odón, Sándor József, Petelei István, Gyarmathy Zsigáné, Lengyel Laura, Földes Géza, Möriz Károly stb.

Ha őszül a haja, használja a „Stella“-vizet (Hair Regenerator), mely nem fest de a haj eredeti színét adja vissza. Üvegeje 2 korona. ZOLTÁN BÉLA gyógyszerárában 5 cs. és k. fensége József főherceg udv. szállítója, Budapest, V., Sétány-utca, Szabadság-tér sarkán. 9048

Svájezi óra-ipar. Most csak 16 korona. Szakértőknek, tisztéknek, posta-, vasúti- és rendőrszolgálatnak, és mindazoknak, kinek jó órára van szüksége, szíves tudomására hozzuk, hogy az újonnan felállított a párisi kiállításán a legmagasabb díjjal kitüntetett eredeti svájezi elektro-arany remontoir órák „Glashütte“-rendszer, egyvárusítású átvettük. Ezen órák felülmulhatlan pontos szerkezettel vannak ellátva, a legpontosabban szabályozottak és ki vannak próbálva.

MARGIT-CRÈME, mely gyógyítja, sem bíganyt, sem foltot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan. Ezen világhírű arckrémnek pár nap alatt eltávolít szepőt, májfoltot, pattanást, bőrtörést (Mitesser) és minden más bőrbaját. Kisimítja a ráncokat, redőket, himlőhelyeket és az arcot hófehérre, simává és üdövé varázsolja. Ára nagy lélegy 2 kor., kis lélegy 1 kor., Margit hólyagpor 1 kor., 20 fill., Margit szappan 70 fill., Margit tojgöpp (Zahnpasta) 1 kor., Margit arczszív 1 kor. Hamisítványok bíróság üldöztetnek. — Postán utánvéttel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő: FÖLDES KELEMEN Gyógysz. Arad. Budapesti főraktár: Török György főleg. Király-u. 12. és Andrássy-út 29. Kapható minden gyógyszerárában.

Császárfürdő BUDAPESTEN 8918 téll és nyári gyógyhely.

SZENÁSY, HOFFMANN és TÁRSA SELYEMÁRUHÁZA BUDAPEST, IV., BÉCSI-UTCZA 4. A karácsonyi és újévi occasio Csakis szabott árak. Tulfizetés ki van zárva. Mintákat vidékre készíttünk bérmentve küldünk, melyeknek a megtörtént választás után való mulhatlan visszaküldését igen kérjük.

GÖRE GÁBOR BIRÓ ÚR ÖSSZEVES KÖNYVEI EZÖK: A pesti úr, mert arról a pesti úrról szól a ki hozzánk együtt, de ebbe a könyvbe van a röplés mestersége is, továbbá a zörgő Tátrán szörzött tapasztalatok, a pöset faragás még a Krisztus koporsója. 5. eresztés, díszköt. 3 kor. 60 fill.

Singer és Wolfner könyvkiadóhivatalának Budapest, Andrássy-út 10. Ezenel megrendelem a fentebb felsorolt kötetet díszkötésben 48 korona összértékben, fizetendő 3 koronás havi részletekben a szállítástól kezdődőleg. Budapestben, Singer és Wolfner könyvkereskedésben. Az esedékes és le nem fizetett részleteket a cégnek jogában áll költségére postai megbízással bevonni. A részletek be nem tartása az egész gyűjtemény árát azonnal esedékesé teszi. A szállítástól kérem az első részletet utánvenni. V. U.

BUDAPESTI GYÁRAK ÉS CZÉGEK KNUTH KÁROLY mérnök és gyáros. Cs. és kir. fensége József főherceg udv. szállítója. Gyár és iroda: Budapest, VII. ker., Garay-utca 10. Központi viz-, lég- és gőzfűtések, légszesz- és vízvezetékek, csatornázások, szellőztetések, szivattyúk, vízerőművi emelőgépek stb. 9277

BELICZAY BÉLA mézeskalácsos és viaszgyertya-öntő, méz-, viasz- és fáklya-raktára. Alapított 1833. Budapest, VII., Csányi-utca 3. szám, saját házában.

Parádi üvegyár raktára GÖRÖG ISTVÁN Budapest, IV. ker., Kossuth Lajos-utca 15. szám. Nagy választék mindenféle üvegnemekben. Asztali készletek stb. igen jutányos árakon. 9122

WACHTL ÉS TÁRSA fényképezési cikkek raktára BUDAPEST, IV., Eskü-út 6 (Klotild főh. palota). Telefon. — Árjegyzék ingyen és bérmentve. Cs. és kir. udvari szállítók.

Kunz József és Társa BUDAPEST, V., Deák-tér 1. Vászon-, fehérenemű- és szőnyegraktár. — Menyasszonyi kelengyék. Kastélyok, szállodák, intézetek berendezése. Motor erőre berendezett fehérenemű gyár.

Brüner Testvérek cs. és kir. szab. légszesz-, villamos- és petróleumlámpa-gyár. Budapest, IV., Koronaherceg-u. 3. Salonpetroleum és császárolaj I. rendű. — Bérmentes szállítás.

KOTSCHY ERICH első magy. mech. szőnyeg-kiprolási, szőrmegővési és molyirtási intézet. Nagy mérvben gőzerővel. BUDAPEST, Hungaria-út 94. — Telefon sz. 506.

HIRMANN FERENCZ RÉZÁRU-GYÁRA, Budapest, VII., Csányi-utca 9. sz. Legtökéletesebb arcztisztító- és szepítő-szerek: Akácia-crème 2 kor., Akácia-crème 1 kor., Akácia-crème 1 kor.

GANZ ÉS TÁRSA VASÖNTÖDE ÉS GÉPGYÁR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG BUDAPESTEN. Ajánlanak mindennemű vas-, aczél- és fémöntvényeket építkezési és gépészeti célokra, vízvezető csöveket, szivattyúkat, lecsapoló- és öntöző-zsilipet, készülékeket a belvizek leeresztésére.

A helyi viszonyok szerint szerkesztett turbinákat, örlőhengereket, kéregönteti hengerekkel és malomberendézi cikkekkel. Zsilipeket bármily nagyságban és bármily rendszer szerint. Alapsöveket, zárkészülékeket, cső- és kapuzsilipekhez, czölöpverő gépeket, anyagszállító kocsikat. Álló vagy fekvő gáz- és petroleum motorokat, egy vagy két hengerrel és mindennemű zúzógépeket. Mechwart-féle forgó gőz- és petroleumekéket. Világításhoz vagy gépek hajtásához szükséges villamosságot bármely távolságra elvezető dynamogépeket. 8905

SERRAVALLO 8984 CHINA-BORA VASSAL kitűnt helyreállító szer gyengék, vérszegények és lábbadozók számára. Ajánlja és használja orvosi kitűnőségeitől. 1000-nél több orvosi elismerésével. Kitűntő íz. Kitértve több arany és ezüst éremmel. Árak: 1/2 literes üveg K 2.40, 1 literes üveg K 4.40. Kapható minden gyógyszerárban. Serravallo J. gyógyszer. Triestben.

CRÈME DE FANCHON a 3 sziv véd-jegyvel. Rögön finomító és szepítő arckrém. Legjobb a világon! Ártalmatlan! Zsirtalan! Kis lélegy 1 K., Nagy lélegy 2 K. Főraktár: URSITS' gyógyszerár, Budapest, Rákóczy-tér 11. Vidékre 20 fillér többlet beküldése után frankó. Kapható mindenhol. Raktár Török gyógyár, Bpest.

Köztudomásu, hogy a Richter-féle Horgony-Kőépitőszekrény a gyermekek kedvenc játéka és a legjobb, a mit gyermekeknek játék- és foglalkoztatászerül ajándékozhatunk. A Richter-féle Horgony-Kőépitőszekrények mindenütt kitűntve lettek, legutóbb Párisban 1900-ban: az arany éremmel. Most a Horgony-Hidépitőszekrény

hozzáadásul által is természetén úgy kiegészíthetők, hogy a régi és új szekrényvel pompás köhüdszerek felállíthatók. A Horgony-Kőépitőszekrények — 75, 150, 300, 450, 600 és egészen 10 korona, sőt azon felülű áron, a Horgony-Hidépitőszekrények pedig 3 koronától feljebb minden finomabb játékszerületben kaphatók, azonban a Horgony-vidégre figyelemmel és minden Kőépitőszekrény „Horgony” nélkül mint utánzat visszautasítandó. Új! Richter-féle türelmi játékok: „Hidévér”, „Mind a kilenczet”, „Spinix”, „Manó”, „Villámhárító”, „Haragtörő” stb. Darabja 70 fillér. Valódi csak a „Horgony” védjeggyel. A ki gyermekeket akar megajándékozni, az hossza meg magának azonnal az alatt jegyzett cégnek új, gazdagon illusztrált árjegyzékét; a beküldés ingyen bérmentve történik. Királyi udvari és kamarai szállítók Richter F. Ad. és t., Első osztrák-magyar csász. és kir. szabadalmazott kőépitőszekrény-gyár: Bécs, I. Operngasse 15.

FÖLDVÁRY IMRE, Budapest,

férfidivat raktára
Kossuth Lajos-u. 18.
és Kerepesi-út 9.

Ajánl angol cylinder, divatos kemény és puha kalapot, jó szabású férfi-ingek, nyakkendők, keztyűk dús választékban. Árjegyzék. A világ legjobb Sám-fájának párja 1.50 kr.

Hölgyeknek!

Iona-crème.

Legújabb és orvosi szaktekintélyek által is elismert, biztos hatású és erősítő szer, eltávolít minden bőrtisztatlanságot és rövid használat után vakító fehérré, üdév teszi az arcbőrt.
Figyelmeztetés! Készítmény nagy közkedveltsége miatt hamisítványokat hoznak forgalomba; csak az valódi, mely a doboz alján aláírásommal el van látva. I tévely Iona-crème 1 kor. 1 drb Iona-szappan 80 fillér. Kapható minden gyógyszerertárban. Székiútdísi raktár: Alexander János gyógyszerertár Szolnokon. Budapesti főraktárak: Török-féle gyógyszerertárban Király-utca 12. és Andrássy-út 29. Kerpel-féle gyógyszerertár Lipót-kört 28. szám és Thalmayer és Seitz utraknál.

SEIDEL és NAUMANN-féle golyó-csapágyas

IDEAL írógép

decimal tabulátorral.
Vezérlékvizsgálóság Ausztria-Magyarország részére:

HCH. SCHOTT és DONNATH

Wien, III/3. Heumarkt 9.

Budapesti képviselőleg:

SZÉNÁSY BÉLA papíráruháza

IV., Ferenciek-tere 9. 9309

SZŐLŐOZTIVÁNYOK

szokványminőségben.
A legkiválóbb 42 bor- és osemegfajokban fajtisztán, teljes jótállással.

Élőkerítés.

Gleditschia osemetek és magvak.
Uradalomnak, községeknek három évi törlesztésre is adatik.

Óriás tövis, igen gyorsan fejlődő sövénynövény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadással, melyen semmilyen ember, de semmilyen állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át. Minden rendelkezéshez rajzokkal ellátott útítési és kezelési utasítás mellékeltek. Ezer csemete elég 200 méterre. — Ára 6 fr.

Óriási jóvedelmet biztosító voltánál fogva ennek tenyésztése számos gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Színes fényvonalú **Árjegyzék ingyen és bérmentve** küldetük minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzéken kívül még egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt címére ingyen és bérmentve küldeni kéri, minczen az a ház, vagy család, a hol annak tartalmát használni ne fordítanak, városban, falun, gazdaságban, gazdaság vagy szőlőesztőlénál egyaránt. Így még azoknak is igen érdekesen áll kik rendelni semmit nem akarnak, mert benn számos oly közlemények foglalatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek. Cím: **Körmelléki első szőlőoltványtelep** Nagy Kágya, u. p. Széplőhid.

Kapható minden gyógyszerertárban.

HÖLGYEIM!

Csak egyszer próbaképen rendeljék meg a csodahatású, valódi angol szőpítő szer, Ugorka-tejet, és meg fognak róla győződni, hogy ezen csodaszert azonnal eltávolít szőpítőt, májfoltot, mindenféle tisztatlanságot az arczról és a bőrcék gyönyörű üdéséget, fiataloságot kölcsönöz. Valódi angol minőségben kapható csak **BALASSA KORNÉL** gyógyszerertárban a város keresztéhez Temesvár. Ára 2 kor. Valódi angol Ugorka-szappan 1 K, 3 drb 2.40 K. Powder 1.20 és 2 K. Utánvételt is küldetik.

Wadlsteiner F.
Cristofle-ezüst, üveg és porcellán áruháza, Budapest, IV. ker., Mária Valéria-utca 5. (A Hungária nagy-szálloda áttellenében.)

OCCASSIO!
10000
selyembluzra való maradék.
Magyarország legnagyobb
selyemáruháza
FISCHER SIMON és TÁRSAI
BUDAPEST
Bécsi-u. 7. és Deák Ferenc-u 12.
Fekete, színes, sima és mintázott selymek,
mosó- és divatbarsonyok, plüssök,
fekete és színes angol ruhavelvetek,
stores és függönyök,
szalag és csipke.
Karácsonyi alkalmi vétel.
4-5 méteres maradékok minden árban.

A LEGJOBB SZÁJ és FOGÁPOLÓ-SZEREK
STOMATIN
-FOGPOR elegáns üvegdobozban
-FOGPASZTA fogak néhány nap
-FOGKRÉM alatt tisztá fehérek
-SZÁJZSZÍVÓ kitűnő illaló szájhigiénia
STOMATIN-FOGPÉP tubusokban fogtisztító
STOMATIN-SZÁJZSICHOU! szájhigiénia
elegáns kis zsebkönyvekben
MONI GYÁRTMÁNY KAPHATÓ MINDENÜTT valamilyen
előlegesen beküldött akkor ért. rendelés esetén bérmentve
STOMATIN-GYÁRNÁL ZOMBOR.

JBOLYAILLATOS MANDOLA KORPA
a bőrt finomra simítja és megtartja az arcz élénk és üde kinezését
Töltszen helyettesít a szappant és az arcz kenőcsöt
KIZÁRÓLAGOS KÉSZÍTŐI
A. Notsches & Co.
BECS, I. LUGECK 3. SZ.

51. SZÁM. 1901. BUDAPEST, DECEMBER 22. 48. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Vülágkrónikával) együtt { egész évre 24 korona { egész évre 16 korona { POLITIKAI UJDONSÁGOK { egész évre 10 korona { Kétfoldi előfizetésesekhez a postailag meghatározott viteldij is csatolandó.

KARÁCSONY ÉS KARÁCSONYFA.

Szívünk megrekedik kegyelettel, hálával, a mint lelki szemünk előtt felragyog a bethlehemi jászol, az emberiség legnagyobb eseményének színhelye. Jézus, a megváltó s vele a jobb jövendő: a hit, a remény és a szeretet időszaka megszületett.

A hozzá vezető út sok századon át kereste, kutatta az ó-kor bölcselkedése, a Kelet vallásos és metafizikai ábrándozása, de nem találhatta meg. Jézus Krisztus mutatta meg az emberiségnek emez utat, mely ugyan hosszú és nehéz, ezernyi akadály és kísértés leselkedik rajta, de szegélyezve van virágos mezőkkel, enyhető berkekkel s elitkádó vándora mindig megerősítheti magát a hit csergőző patakjából. Majd kétezer esztendő alatt az emberiség csak csekély részét járta meg, sokszor el is tévedt, elvesztette szeme elől vezető csillagát, de mindig visszatért a helyes ösvényre. Minden akadály ellenére tagadhatatlan a haladás, az emberiség nemesbülése, szellemben, erkölcsben, érzelmben s jól esik ezt most, a karácsonyi ünneplés küszöbén, az ünnepre váró templom bejáratánál megállapítani. Erősíti ez a küzdőt, reményt önt a csügedőbe, felkelti a közömbösökben szunnyadó nemes erőket.

Valóban, az emberi lélek legnemesebb részét, a szeretetnek benne lakó erejét juttatja érvényre a karácsonyi ünneplés, születése ünnepe annak, a ki maga volt a szeretet s a ki megajándékozta az emberiséget a legnagyobb s legáldásosabb eszmével: a testvériség eszméjével. Jézus megjelenésére megfényszedett az emberi élet sötét égboltja s a harcban, gyűlölségben élő nemzetek döbbenve ismertek egymásra: ime, mindnyájan testvérek vagyunk. Az eszme, mely addig öntudatlanul, elhomályosultan rejtőzött a lelkekben s csak a legnagyobbakban s legnemesebbekben derengett gyengén, félnéken, mint a téli szürke hajnal; a Megváltó születésével felragyogott teljes fényében, öntudatra keltette az emberiség legnemesebb érzelmeit s ime, a szeretet, a testvériségnek ez az érzése átcsap a családi kapcsolatok korlátain, kiárad az emberiség összességére s azokra a kötelességekre figyelmeztet mindenkit, a melyek felebarátjaival szemben reá hárultak s melyekről a mindennapi élet küzdelmében akármelyikünk oly könnyen megfeledkezik. A „kicsinyes viszályt, személyes

torzalkodást igyekezünk feledni, keressük az engesztelődés alkalmát s a szemünk megélesedik a mások szenvedései iránt, melyek mellett máskor tán részvéttelül haladunk el. A jótékonyág ilyenkor termi legszebb virágait; a bőségekben levő meghallja a nélkülözö szavát s megosztja vele fölöslegét, magánosok, egyesületek, közhatalóságok vállvetve igyekeznek elhallgattatni a szenvedés panaszait.

A karácsony nagy ünnepének jelentősége teljesen áthatja az emberi szíveket; s ez nemcsak belső érzésekben, hanem külsőségekben is nyilvánlik. Különféle sok százados népszokások, játékok, mind ékeesen szóló tanubizonyosságai ennek.

S ezek a külső nyilvánulások is mind oly megkapók, naivságukban is kedvesek, megindító.

Ilyen többek közt a karácsonyfa állítás, mely nem ösrégi ugyan, mint például a betlehemezés, mindazonáltal idestova első helyet viv ki magának Európaszerte, sőt újabban Amerikában s a föld többi részeiben is, hol európai eredetű telepesek élnek.

A nagy Alföld magyar népe közt a karácsonyfa még nem rég is csak hirtől volt ismeretes; e helyett az «angyalia» járta: a gyerekek este kirakták az ablakba cipőcsékeit s az «angyal» aztán ezeket rakta tele éjjelre mindenféle ajándékkal, a mit angyalfiának neveztek. Korábban legfeljebb egy-két úri család szobáiban gyűltak fel a karácsonyfa gyertyái, de a nép közt sokáig nem vert gyökeret ez a német eredetű szokás.

Az utóbbi időben azonban nagy változás állott be: a karácsonyfa apródonként mind job-

A «Könyves Kálmán» intézet tulajdona. MADONNA. — Csók István festménye.

LÁTVÁNYOSSÁG! Budapest, IV., Váci-utca 2. sz. a. (Gizella-tér, sarokház) LÁTVÁNYOSSÁG!

WINKLE NÁNDOR MŰKERESKEDÉSE.

Aczél és rézmetszetek, heliogravűrök, művészies kivitelű fényképek (Carbon), kézi színezésű (aquarellirozott) metszetek, legfinomabb színes nyomatok (Facsimile) stb.

Legizlésesebb karácsonyi és alkalmi ajándékok.

Stilszerű képkeretek, barok, empire, de főleg modern izlésben. — Arczképkeretek bronzból, bőrből, fából, kristályüvegből. Gyűjtőkeretek több fénykép csoportosítására. Fali, toilette, kézi, háromoldalú tükrök. Kályhaellenzők (Paravant) mahagoni, tölgy- és egyéb fából. Díszbutorkák. Képek legszebb és legszolidabb bekeretezése a cég saját műhelyeiben. Nagyon szolid munka. Mérsékelt árak.

A TÖRZSÜZLET ÉS MŰHELYEK

Alapítási év 1862. Budapest, IV., Kigó-tér 5. sz. a. vannak. Alapítási év 1862.

Franklin-Társulat nyomdája, (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.)